

Naša naloga:
Probuja in na-
predek naroda!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

Naš namen:
V edinosti in
slogi do cilja!

No. 32. — Št. 32.

Duluth, Minn., Thursday, November 16, 1911. — Četrtek, 16. novembra 1911.

Volume I. — Letnik I.

Ameriske vesti.

TAFT DOMA.

V Beli Hiši v Washingtonu je zopet življenje. President Taft se je v nedeljo zjutraj povrnil iz svojega 15000 milj dolgega potovanja, katerega je bil nastojil dne 22. avgusta.

Dve važni zadevi čakate presidentove rešitve. Prva je sestava poslancev na kongres in imenovanje naslednika umrlemu senatniku Harbon od zvezinega sosedstva.

Za to mesto se poteguje štiri-est kandidatov. Za sedaj se ne more čisto nič sumiti kdo bo imenovan in imenovanje se razlasi še le v par tednih.

PROCES PROTI VELEMESARJEM.

Po devetletnej vladni preiskavi, se prične v Chicago proces proti velemerjarjem zaradi prestopa Shermanove protitrustne zakone. Deset chicaskih velemerjarjev, voditelji mesarskega obrata v deželi, se bodo morali zagovarjati, da so pretvorili trgovino s svežim mesom v monopol ter s tem onemogočili pošteno kupčijo drugim. Kazen zato, če bodo spoznani krivim, znaša \$5000 ali pa no leto zapora.

IZJALOVljen LETALNI POKUS.

Velikanski zrakoplov "San Diego", ki je last izumitelja Tiltnera v San Diego, Cal. ni mogel dvigniti v zrak najbrže, ker o ga napolnili z slabim plinom. Zrakoplov bo imel prostora za 40 potnikov in bodo s poletom poskusili čez en mesec. Zrakoplov je prevlečen z električno lujbo in telefoniranim aparatom in potrebuje 365.000 kubičnih čevljev plina.

SMRTNI PADEC.

34letni aviatik Samuel Heller je v Perkins, Okla. pri svojem poletu smrtno ponesrečil. V višini 3000 čevljev mu je priprala odrekla in padel je z neznano brzino na zemljo, kjer je oledel mrtev.

RUDNIŠKA NESREČA.

V premogovem rudniku Rochester Pittsburgh premogove družbe pri Adrian, Pa. je nastal četrtek ogenj in kakor se sluti je pri tem prišlo ob življenje deset rudarjev.

Rešilno moštvo je že našlo osem mrtvih, katere pa še niso prenesli na površje. Dva druga rudarja pogrešajo in jih iščejo.

POKOJNINE PRI ARMOUR DRUŽBI.

15.000 nastavljenecem tvrdke Armour & Co. se je v Chicagu naznanilo, da je tvrdka ustanovila pokojninski sklad z glavnico en milijon dolarjev.

Ta uvedba je stopila 1. novembra v veljavo. Nastavljenec, ki so 20 let v službi tvrdke in če so dosegli 57 leto starosti, so upravičeni do pokojnine. Ženske se upokojujejo s 50 letom.

IZNENADENJE OB VOLITVAH.

V torek so se vršile v nekaterih mestih volitve v mestne zastoje in izid teh je zbudil velikansko iznenadenje a tudi raz-

čaranje.

Nikdo bi se ne bil mislil, da bodo socialisti tako zmagonosni, ter da se njih glasovi od zadnjih volitev toliko pomnože. Kakor že poročano so socialisti v Ohio v sedmih mestih prodli s svojimi kandidati.

Ob volitvah v Illinois se je tudi glasovalo v 18 mestih za mokro ali suho, to je, da bi se prepovedalo prodajati opojne pijače. 11 mest je volilo za suho 7. pa za mokro. "Suha" mesta so, Meredosia, Naples, Jacksonville, Tallula, Chancellersville, Hardin, Hamburg, McCarnel, Golconda, Coulterville in Johnsbrough.

LOPOVSKO POSTOPANJE.

Southern pacifična železniška družba je v Gila, Ariz. naznanila svojim štrajkujočim delavcem, da jim ustavi vodo, če se ne povrnejo na delo. Gila, leži v neki puščavi in ima samo dva vodnjaka, a še ta dva sta last železniške družbe. Kakor se brzojavno javlja, je družba svojo grožnjo že izvršila.

KAKOR PRIŠLO, TAKO PREŠLO.

Sedaj urejajo zapuščino po pokojnem nekdanjem bankarju Walshu iz Chicago in našlo se je, da je zapustil le \$125.000. svoji udovi in peterim otrokom.

Nekdanje čase, to je še pred par leti je Walsh imel 27 milijonov dolarjev, a ker so bankrotirale njegove tri banke, je prišel skoraj ob vse premoženje.

POSLANIK NASTOPILO MESTO.

Novi ameriški poslanik za Tokio, Charles Page Bryan, prejšnji ameriški poslanik v Bruslju, je v četrtek nastopil svoje novo mesto in je bil od zastopnikov japonske vlade, kakor tudi od članov ameriške kolonije prisrčno pozdravljen.

TORNADO V JUŽNEM WISCONSINU.

V južnem Wisconsinu, po Iowa in Illinois je v soboto ponoči divjal grozovit tornado, ki je napravil ogromno škodo. Kolikor se zna, je bilo ubitih tudi sedem oseb in več ranjenih.

Posebno v južnem Wisconsinu je velikanska škoda. Tobačna skladišča in začasne prodajalnice tobaka so uničene, a z njim tudi veliko tobačnega pridelka. Farmerji imajo tudi veliko škodo in več farmerskih hiš je burja podrli. Škoda se še ne da preceniti, ki znaša več stotisoč dolarjev.

PEŠ IZ SAN FRANCISCO V INDIANO.

R. H. Lamb, 92 letni krojač je dospel v Moberly, Mo. in sicer nahaja se na potu peš iz San Francisco v Printon Ind. Na tem potu je že 6 mesecev in 21 dni in je rekel, da potuje radi tega, da si utrdi zdravje.

Po poti ne berači, pa pa se preživlja iz zvojeja.

15 BOJNIH LADIJ NA KITAJSKEM.

Washington 10. nov. V Kitajskem vodovju se nahaja sedaj petnajst ameriških bojnih ladij, ki gledajo na to, da se ne pripeti tujcem, posebno pa Amerikanem kaj zalega.

Bojnim ladijam zapoveduje admiral Murdock. Izkrkali so tudi nekaj mornarjev iz bojne ladije "New Orleans", da stražijo ameriški konzulat.

NOV POTNIŠKI PARNIK.

Graham in Maton prevajalna družba pusti zgraditi nov potniški parnik, ki bo veljal \$400.000. Zgradbo novega parnika je prevzela American Shipbuilding družba v Chicagu. Novi parnik je namenjen za michigansko jezero in bo 300 čevljev dolg in bo imel dvesto potniških kabin.

MOŽ IN ŽENA SKUPNO V SMRT.

V Clevelandu so našli v hotelu mrtvega 25letnega strojnika Westermana, končal si je življenje sam. V drugem hotelu so pa našli njegovo 22 letno ženo, ki je tudi s samomorom končala svoje življenje. Oba samomorilca sta se zastrupila. Kakor se vidi, sta oba sklenila iti ob istem času iz življenja.

AVSTRIJSKI POROČNIK TOŽI AMERIKANKO.

Clarence McMurray ugleden meščan, iz Troy, N. Y. ki ima hčerko Heleno, je dobil tožbo za \$25.000 odškodnine, ki jo zahteva avstrijski poročnik Eduard Starz, ker mu je Helena obljubila zakon — v njega pa z njim stopiti ni hotela Murray je izjavil, da ne plača poročniku niti centa, drugače če mu ga sodišče ne prisodi.

California.

V Los Angeles se je vršil te dni pred sodiščem neki proces pri katerem so bile ženske porotnice. Neka porotnica je vprašala sodnika če ji je dovoljeno imeti klobuk, na kar ji je sodnik odgovoril, da ima lahko klobuk na glavi če se ji poljubi. Na to so vse ženske obdržale svoje klobuke na glavah.

Iz Santa Rosa se poroča, da se je posrečilo L. Burbanku z različnimi eksperimenti, da razno grmičevje, ki ima trnje, vzgajati brez trnja.

Illinois.

V Lox gledišču v Aurora, se je Marjeta Melroy iz Batavia nekemu smešnemu prizoru tako smejala, da se ji je udrila kri. Pripeljali so jo v bolnico kjer je umrla. Neka druga in sicer Ernestina Herdt se je tudi toliko smejala, da se je od smeha smeja zgrudila nezavestna. V bolnici, kamor so jo pripeljali, je prišla k sebi.

V Elgin, so prijeli postopaka Fritza von Miller, ki pravi da prihaja iz nemške aristokratske rodbine. Bajevni aristokrat pravi da je imel v San Francisco trgovino, da je pa prišel ob potresu ob vse imetje.

V Whiteside okraju je izbruhnila prašičja kuga. Vsi poskusi jo omejiti so brezuspešni. Počrkalo je do konca prejšnjega tedna toliko prašičev, da je za milijon dolarjev škoda.

Ohio.

Rev. Albert Shumacher in njegov brat Noah iz Pandova sta se letos nahajala v stari domovini in sicer v Italiji zaprti ker so oblasti domnevale, da sta ogleduha. Cel ta slučaj se razpravlja pred zvezno vlado, ki bo najbrže zahtevala od Italije primerne odškodnino.

NAZNANILO.

Podpisani tem potom naznanja vsem tistim ki so kupili zemljo v Michiganu od Opdyke Schmidt Land Co., da nimam zaprejš nobene zveze več s to družbo in tudi več ne kolektam za nje. Ves denar ki je bil do sedaj plačan meni na račun te družbe, je poslan na pravo mesto, zana-prej pa vsak lahko plačuje naravnost, družbi, dokler si družba ne pooblasti drugega kolektorja ali zastopnika.

George L. Brozich.

Iz Evrope.

AVSTRIJA.

Ruski ropar v Ameriki izdajatelj časopisa.

Avstro-ogrski konzulat v Buffalo se je obrnil na prošnjo policije na policijsko ravnanje v Krakovu za podatke o nekem Antonu vitezju plem. Skarzynski, ki je došel pred nekaterimi meseci v Buffalo in prevzel vodstvo nekega velikega lista in zgradil veliko tvornico ter obenem kandidiral za predsedstvo "Splošno poljske zveze", ki šteje 120.000 članov. Krakovska policija je pa po priloženi fotografiji spoznala, da je Skarzynski zloglasni ruski ropar Konstantin Tomaszew, ki so ga leta 1910 aretirali v Avstriji in ga izročili ruskim oblastem. Ko so ga gnali iz Kijeva v Sibirijo, je pa všel in večkrat vlomil, tako da ima več sto tisoč rubljev. Vlomil je nato tudi v ruskih poslaništvih v Monakovu in Draždanih, nato pa izginil iz Evrope.

Iz nesrečne ljubezni.

21letni pravnik Jožef Krat je sklenil s svojo ljubico, neko 16 letno kavanarniško blagajničarico, da hočeta skupno umreti. Krat je ustrelil svojo ljubico. Ni pa imel poguma, da bi sebe ustrelil.

NEMČIJA.

Nemško-francoski sporazum.

Berlin, 14. nov. Kazati so se pričele dobre posledice nemško-francoskega sporazuma glede Maroko. Nemški rudniški sindikat je s francoskim podpisal pogodbo, po kateri si medsebojno zasigurajo rudniške pravice. Ta točka je bila preje preporna, sedaj pa je najboljši dokaz o pravičnem sporazumu.

RUSKI ULTIMATUM.

Ruski poslanik je izročil perzijski vladi ultimatum, s katerim Rusije grozi da zasede province Ghilan in Mazanderan ki ležijo ob kaspiškem morju, če Perzija ne da zadoščenja ruskemu podkonzulu Petrovu. Perzijska vlada je sklenila, da temu ne ugoditi in prezira ruske zahteve.

DULUTH SOUTH SHORE IN ATLANTIC ŽELEZNICA.

Potniki iz Minnesote in drugih zapadnih držav kakor Dakota, Montana, Washington, Oregon in zapadne Kanade, so že dolgo spoznali veliko udobnost te železnice, zatoraj se pridno poslužujejo jim jamči splošno zadovoljnost.

Naš vlak zapusti Duluth ob 6.15 vsako večer proti New Yorku in vzhodu, kateri je popolnoma preskrbljen z vsemi potrebščinami.

Naša proga ima direktno zvezo z vsemi drugimi, tako da se ne rabite prevažati iz postaje na postajo nikjer, vozove premenite samo dvakrat do New Yorka in to samo na tisti postaji na katero pridete.

Kadar pridete v New York, vas spremlja naš osebni zastopnik, kateri preskrbi, da dobite čedna prenočišča po primerni ceni in vas tudi odpremi na ladijo, sploh mi skrbimo da je vaša pot kolikor mogoče prijetna.

Kadar pridete v Duluth, obrnite se na naš urad, ako pa kupite listke na severozapadu ali od drugih agentov, zahtevajte, da vam železniški listek čita preko Duluth, South Shore & Atlantic Ry. do New Yorka.

Vojna Turčije in Italije.

Turške čete in arabski konjeniki, kakor tudi turško topništvo je v četrtek naskočilo italijanske pozicije pred Tripolis. Italijani so šli proti sovražniku ter ga pregnali iz utrdb. Na večer se je spopad obnovil in Turki, kakor tudi Arabci, so zgubili nekaj sto mož, medtem ko je zguba Italijanov neznatna.

Poroča se, da so se Turki v boju obnašali kaj hrabro in bili Italijane pregnali, če bi se ne streljalo iz italijanskih bojnih ladij.

Preteklo soboto so se neprestano vršili boji med italijansko posadko, ki je obkoljena od turško-arabskih čet.

Italijanska vlada bo v kratkem odposlala še nadaljnjih 20.000 vojakov.

Potniki iz Malte poročajo grozovite stvari. Italijani preiskujejo hišo in kdor le temu ugovarja, ga pobijejo. Več oseb je bilo umorjenih v lastnih hišah.

Izdano je tudi povelje, da se pred 6 uro zjutraj in po 6 uri zvečer ne sme nikdo nahajati na ulici, kogar se najde, ga Italijani ustrelijo. Italijansko vojaštvo po stopa zelo kruto in ne prizanaša ne ženam ne otrokom. Potniki potrjuje nadalje, da postopajo Italijani z domačini na najbrutalnejši način. Kako so Italijani brutalni, se razvidi iz sledečega poročila:

Laške krvoločnosti v Afriki.

Dne 25. oktobra e poročal dopisnik berlinskega "Lokalanzeiger" o laških grozodejstvih takole: Navesti hočem le nekaj slučajev in pripomnim, da jamčim za vsak slučaj. Neki Arabec je zajemal na oazi z voličem vodo iz vodnjaka. Pridejo laški vojaki, ki ga zapode. Arabec hoče izpreči vola, a Lahi tega ne trpe in usmrte reveža z bajoneti. Trije slepci, ki se skupaj drže za roko, hodijo tipaje ob steni. Gruča bersaglierov pride izza vogala in nima nujnejšega posla, kakor da slepeču smrti. Trije otroci beže iz oaze proti svetemu grobu, kjer stoji laška straža, ki prične hitro streljati na otroke, katerih najstarejši je star komaj osem let. Očeta teh treh otrok so Lahi zaprli. Nekega mesarja so laški junaki, ko je izvrševal svoj posel, z lastno sekuro ubili. Neki mož gre s trga. Lahi ga ustavi, preiščejo, mu vzamejo denar in ga ustrelje. V Lokri so Lahi ustrelili neko rodbino, ki je štela 20 oseb. Na cesti v Gergarici sta jezidli dve ženski na veljblodih. Lahi zahtevajo, da naj se ustavi; ker sta jezidili naprej, so ju ustrelili. Neke drugo žensko so Lahi zaklali z bajoneti, ker ni dopustila, da bi ji bili Lahi raztrgali pajčolan raz obraza. Nekega popotnega derviša so Lahi ustrelili, ker je prosjačil. Neki 12letni deček je sta pri vodnjaku, kar prično Lahi iz zasede streljati nanj in ga ustrelje. Na trgu kleči in plače neka vdova ob truplu svojega mrtvega moža. Lahom to ni všeč in jo ustrelje. Pretresljivo je tudi poročilo o strahu berlinske "Taegliche Rundschau", ki je bil navzoč ob usmrčenju Mouka, kavasa nemškega konzulata, ki je vsled napada na Lahe od laškega vojne ga sodišča obsojen na smrt. Vse ti se je moral na seno obrnen z obrazom proti steni. Za njim se je postavilo devet mož, ki so streljali vsak zase. Ko je bilo oddanih vseh devet strelcev, je mož še mirno sedel na senu in molil. Deset korakov oddaljeni laški vojaki so streljali tako, da so švigale kroglice nad meter proč od cilja. Šele ko so Lahi oddali 19 strelcev je mož padel, a morali so še dva krat ustreliti iz revolverja, predno je bil mrtev. Turinska "Stampa" objavlja strašne podrobnosti, kako so morili Lahi Arabce, Ker Lahi ne morejo ukrotiti mož, so dozdaj že ustrelili nad tisoč žena.

Dopisnik milanskega "Secolo" piše: Arabci so sovražni Lahom, kar ni nič čudnega, ker so Lahi brez usmiljenja morili. Ti vstajni umirajo hladnokrvno. Bil sem

Ustaja v Kini.

TUTSCHAU V ROKAH REBELOV.

Tutschau, najvažnejše mesto na jugu se nahaja v oblasti rebelov ki so ga zavzeli in pogнали Mandžu v beg.

Mesto ima 700.000 prebivalcev in se ponaša z veliko industrijo.

V četrtek je dospela sem ameriška križarka "Albany" v spremstvu dveh torpednih čolnov. V mestu Anhai so uporni vojaki po zgali colninsko in magistratsko poslopje.

Požar v Hankau.

Dve tretjini mesta Hankau je pogorelo. Škodo cenijo na \$50.000.000 in 400.000 oseb je v najhujši bedi. Na stotine mrtvih leži pod razvalinami in sicer največ žensk in otrok.

Ameriški colninski urad in misijonarsko poslopje je ostalo celo. Tolpa je pričela sedaj ropati in ropa se udeležuje tudi vojaštvo.

Častniki so dali postreliti že več vojakov roparjev.

V petek so izdali rebelom objavo, da bi s požiganjem prenehali, kar pa niso storili.

Neodvisnost proglašena.

Podkralj Tschangmingtshi iz Kantona je izjavil zunanjim konzulatom v Hongkongu in sicer uradno, da se je proglasila pokrajina Kwantung neodvisnim in da od sedaj naprej bo deželno zastopstvo vodilo eksekutivno upravo.

Krvoprolitje v Nankingu.

V petek večer se je vršilo v Nankingu grozovito krvoprolitje. Več tisoč oseb je bilo umorjenih in Mandžu so mesto zažgali.

12.000 Mandžu in cesarskih vojakov so zasedli mesto ter jo branili pred napadom revolucionarjev. Dosedaj ni bilo mogoče dog nati koliko je mrtvih, mesto je popolnoma opustošeno. V soboto jutro je bilo mesto kakor izumrlo in na tisoče mrtvih trupel leži po ulicah. Čez 100.000 Kitajcev je pobegnilo iz mesta. Rebeli se nahajajo oddaljeni kake tri milje od mesta in pričakuje ojačbe.

navzoč pri nekaterih usmrtitvah. Nekega moža in njegovo ženo je obsojilo vojno sodišče na smrt, ker so dobili pri njih orožje. Nista bila prestrašena. Držala sta se za roko. Častnik ukaže ustreliti moža. Žena drži roko že mrtvega moža in pogumno čaka, kdaj pride vrsta na njo. Druga salva in njeni možgani poškrope zmešani z vodo zemljo. Na to su ustrelili nekega starčka in nekega mladenci in končno pa neko starko.

Kritika o Italijanih.

Iz Londona došla brzojavka zelo strogo kritizira in obsoja italijansko vojaštvo ter pravi, da jih je 24.000 ki so dobro oboroženi ne storijo pa nič. Položaj za italijanske armade je bolj slab nego je bil pred mesecem dnij. K temu pa pride še kolera, ki krozi Italijanom. Več vojakov je že za njo umrlo, v sredo je umrlo za njo 20 vojakov, a v bolnici jih je nad 100.

Mobilizacija na Balkanu.

Turška vlada zbira ob bulgarski meji, posebno okolo Adrianopela močne čete, pomnožila je tudi vojaštvo na otočju egejskega morja, da se pripravijo na slučajni napad italijanske mornarice.

Izvršena aneksija.

Italijanski poslanik v Chicago je dobil od poslanstva obvestilo da je kralj podpisal aneksijsko listino s katero se Tripolis in Kyranaika formalno proglašata za last Italije. Poslanik v Washingtonu pristavlja, da bodo ostale velevali sti to odobri.

"NARODNI VESTNIK"

National Herald.

Slovenic Weekly.

Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Co.
a corporation.

Geo. L. Brozich, president.
Joseph Gerzin, V. president.
John B. Smrekar, secretary.
Joseph Mantel, treasurer.
Anton Hrast, director.
Raymund Feigel, editor.

Place of Business: Duluth, Minn. Christie Bldg.

National Herald

Issued every Thursday; subscription yearly \$2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the
Northwest. Rates on application.

Entered as second-class matter May 11, 1911 at the
post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba
Duluth, Minn.

Izhaja vsaki četrtek zvečer na 8 strani ali vec.

Narocnina stane	
Za Ameriko in Canada za celo leto	\$2.00
za pol leta	\$1.00
Za Evropo za celo leto	\$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljitve se naj posiljuje na tajnika:

John B. Smrekar, sec'y, DULUTH, MINN.

Dopisi se naj posiljuje na urednika

Raymund Feigel, Duluth, Minn.

Oba na naslov CHRISTIE BUILDING, second floor.

Telephone: Melrose 2244.

Trust in zloraba.

Mogočnost trasta je znana. Znal si je postaviti tako podlago, da je do sedaj skoraj neovirano zlorabljal zapoved in postavbo. Pod goljufivo pretezo je zlorabljal železniške družbe, ter na antitrustne postavbe se ni niti oziral. Zakaj bi pa se? Mogotec je bil in v tej deželi se mogotcem ne zavija vratove tako lahko. Kaj mu je bilo na tem, da je kontroliral proizvode, ter jih dražil, kakor se mu je poljubilo. Kaj mu je bilo nadalje, da je pritiskal na delavske moči ter ih zlorabljal. Nič! Svoj namen je hotel izvršiti in izvrševal ga je, kajti ni mu bilo ovi, ni bilo človeka, ki bi mu rekel: stoj, tako ne gre dalje. Pogledimo oljnati trust, kateremu na čeluje Rockefeller. Le z malim je prišel, kakor hitro se je pa ustanovil oljnati trust, tako hitro je prišel bogateti, a z njim tudi vsi drugi, ki so potom tega trasta s svojimi krepljami takorekoč praznili žepe bomega ljudstva.

Vsako trustno podjetje je napredovalo, niti enemu se napredek ni izjavil, pač pa v kratkem zelo kratkem času, si je nakopil bogastva. Sladkorni, železni, tobaci in vsi drugi trusti so prišli do njega nepostavljivi, da kriminalnim potom in za tako početje bi morali biti pozvani pred kazensko sodišče. Sodišče, če bi bilo nepristransko! A kaj, ko se tu isto ozira na mogočne, jih celo štiti, namesto da bi štiti revni sloj.

Oljnati trust je bil obsojen zaradi prestopkov antitrustnih postav v globo \$29,000,000. Lepa svota kaj ne? Vendar plačati mu je ni bilo treba, ker se paragrafi ameriških postav dajo zvijati, kakor se hoče.

Zadnje leto, ker je državno pravdnstvo uvidelo, da razni trusti presegajo že vsako mejo, jih je pričela zasledovati ter proti nji mi postopati. Rečeno je, da jih bode razveljavila in razpuščala. Če jih razveljavi ne bode dosti pomagano, kajti trust si bode že znal nadeti tako krinko, pod katero bode še nadalje počenjal, kakor je počenjal takrat, ko je bil organiziran pod imenom trust.

Ameriški trusti so za ljudstvo hudo zlo, ker onemogočujejo pošteno konkurenco in razvoj materialne, izkoriščajo pa tudi delavske moči, ker jih neusmiljeno pritiskajo, da imajo od njih večjega proizvoda, toraj tudi večjega dobička.

Nasha postavodaja to sicer ve, vendar ne ukrene odločnih korakov, da bi trustom prestrigla perute. Kolikor časa se bode raztegala mogočnost trustov čez deželo, toliko časa ne bode v nji prave prosperitete.

Glavni faktorji, kakor prezident, bi kaj lahko temu opomogel, vendar kedaj se je še slišalo, da je vrana vrani izključevala oči, kedaj je še bilo, da je postopal trust proti trustu. Dokler ne bode ljudstvo govorilo, dokler ne bode ono pričelo postopati proti trustom, tako dolgo bomo čutili težko pest trasta izkoriščevalca.

PODPIRAJTE SLOVENSKA

PODJETJA.

Nesreče in zavarovanja.

Neusmiljeno posegajo nesreče po bomega življenju delavca, ni ga dneva, da bi ne slišali, da je ponesrečil ta ali drugi rojak. Tu se je udrila gruča, tam se je pripetila razstrelba, zopet drugje kaj drugega in seveda, delavec je prišel ob življenje, našel je prezgodnjo smrt.

Zopet slišimo, tam se je rojak poškodoval, prišel ob vid, roko ali nogo, postal je do dela nezmožen. Revez! Ko bi te bila vzela smrt, bi bilo znabiti za te bolje. A kaj bo s teboj sedaj, mar te bode oskrbelo podjetje, kateremu si moral posvetiti svoj život, mar ti bode na pomoč priskočil kapitalist, znabiti te bode on oskrbel za življenje Ne upaj tega! Znabiti dobiš od podjetja nekaj male odškodnine, a kaj bodeš z isto trohico ki ti zaleže le od danes do jutri.

Zatoraj pa oskrbeti se moraš tudi v tem oziru, to je da dobiš potrebne podpore, ko je bodeš po treboval. Kaj ti je toraj napraviti? Vsak dan čuješ govorico o naših Jednotah in podpornih društvah. Slišal si nadalje, koliko gorja se je zmanjšalo njih članom, koliko soljz so zbrisale iz tužnih lic zapuščenih. In ali nisi spoznal, da bi bilo tudi za te do bro, če pristopiš k podpornemu društvu? Izgovarjaš se znabiti "toliko imam, da se v boleznih pre skrbim, ali pa zakaj naj bodem v društvu, ki nimam človeka, da bi mu kaj zapustil." Ne prvi, ne drugi izgovor te ne opravičuje, kajti če imaš par centov (tisočakov go tovo nimaš) ti vedno dobro pridja, če imaš v boleznih nekaj podpore; a po smrti, vemo, da ne rabiš sam denarja, vendar gotovo imaš kakega svojca, kateremu ostaviš zapuščino, a poleg tega oskrbiš si dostojen pogreb. Ni pa samo to, če pristopiš k društvu, da se nekoliko gmotno zavaruješ za potrebe, pač pa v društvu pridobiš bratov in sester, na katere se lahko zaneses, da te v boleznih in nesreči ne zapustijo.

Upoštevaj to, pomisli pa tudi, da ti je društvo ravno tako potrebno, kakor delo in zaslužek. Zavaruj se, ker sam ne veš, kje in kedaj te čaka nesreča, ki se ne bode na te ozirala, ter te prezrla, če nisi v nobenem podpornem društvu.

Starokrajaska politika.

Starokrajaska politika! Podobna je raztrgani suknji, ki se jo ne da več zafikati.

Menjava ministrskih prezidentov in drugih ministrov, to v Avstriji ni nič kaj nenavadnega. Da in zakaj? Treba je le priti ministrom v navzkrižje s kakim prestolonaslednikom ali s kakim drugim privilegirancem, pa je že obrat v politiki in minister dobi — brco. Ali je brca zaslužena ali ne, ali je ministrov odhod v kvar ali dobro ljudstva, to se ne prša, gre se le za milost in nemilost. Prejšnji ministrski predsednik je moral pobrati šila in kopita, ker se ni strinjal s prestolonaslednikom glede vojaške predloge. Seveda predlog o vojaških potrebščinah je bil tak, da bi davkoplačevalce še bolj pritisnili. Ministrski predsednik ni to odobravala, zaradi tega je moral demisionirati. Osoda drugih ministrov je ravno ista. Če bi se kdo postopil potegovati se za dobro ljudstva in da bi to ne bilo po misli znanih privilegirancev, gotovo je, da mora iti. Kake dobrote pa ima ljudstvo od ministrov ki se obračajo tako, kakor se od zgornj piha vidimo in ravno položaj v Avstriji nam najbolj sprčuje na upravi, ki dela dobro le visjemu sloju, na nižjega pa pritiska. Obravnavanje v parlamentu o nezonsni draginji je sedaj na dnevnem redu. Pri tem je veliko krčkanja storjenega pa nič, kajti draginja je ostala pri starem. Ne čudimo se pa draginji, ki sedaj vlada. Od kje pa dobiti denar za vse priprave ki se vrše? Građenje novih bojnih ladij, pomnoženje in prestavljanje vojaštva, povišanje plače uradnikom in to in drugo je ki takorekoč zahteva, da nastane draginja. Vedno višanje davkov in doklad, vedno večji upravni proračun, da to ima posledica, da se draže tudi živila, kajti na kakšen način bi moral posestnik zmagovali svojim bremenom davkov, če bi za svoj proizvod ne zahteval večje plače.

Ko je lansko leto poslala Avstrija svoje vojaštvo na sprehod do srbske meje, jo je to stalo nekaj milijonov. Kdo jih plačuje? Znabiti jih plača cesar ali njegovi sorodniki, ali znabiti oni generali, ki dobivajo mastne plače za svoje lenuhanje. O ne, kmet, ti

ki se mučiš od ranega jutra do pozne noči, ti ki nimaš, da bi si dal kaj pod zobe, ki stradaš in gineš — ti plačaji. In plačati moraj, če ne ti poženejo zadnji rep iz hleva.

Tako se godi v starem kraju in tako se bode še godilo in sicer tak dolgo, dokler se ljudstvo ne bode spametovalo in se otreslo bremena, ki ga teži po nepotrebnem.

Velika kvar je za narode, posebno za slovenski narod medsebojna razprtija. Tu liberalci, tam klerikaleci, tam socialisti. Vsak vleče na svoje, ter zmanjšuje združeno moč naroda. Boj ki se ga bije na tih črtah ni narodu nikaka dobrota in ravno na Kranjskem vidimo, kjer so si Slovenci v prepiru in razdoru, tam postavljajo drugi narod svojo trdnjavo.

Kedaj se bodejo "Slovenem vremena zjasnila" je težko povedati, vendar gotovo in nikdar, dokler bodo živeli v medsebojnem prepiru.

Kranjska politika je znana po širnem svetu in sicer ne v dobrem, pač pa najslabšem pomenu besede, zatoraj pa tu v tujini bivajoči Slovenci glejmo, da se med nas ne naseli, da ne bomo za njo hirali, kakor hirajo za njo rojaki v stari domovini.

Napredek socialistov.

Socializmu se ni ustavljati, počasi prodira naprej in naprej. Stranke, ki so bile sedaj na površju, to je demokratska in republikanska nimajo več privlake, kajti od njih nima ljudstvo to, kar bi bilo pričakovati. Socialistična stranka, ki je takorekoč še v povoju, pa je že pričela prodirati, že odhaja kot zmagovalka iz zadnjega volišča, ko so se vršile volitve. V Ohio so si izvolili 11 županov in v drugih dveh državah sta bili izvoljena dva poslanci. Vsekako zelo lep napredek za stranko, ki se je komaj pričela razvijati.

Zakaj se pa ta stranka tako razvija. Povedano je že v uvodu, da demokratska in republikanska stranka ne izvedeta to, kar je ljudstvo pričakovalo, kajti obe stranki ste delali pod uplivom, s katerim se delavski sloj ni mogel nikdar strinjati.

Imenovani stranki se niste ozirale na širšo maso, se niste ozirale na oni sloj, ki je ravno letos ob volitvah v mestne zastope pokazal, da ni močno oddaljen od časa, ko bode postal tudi v političnem oziru mogočen, če ne glavni faktor.

Socializem prodira. Voditelji neumorno delajo, pristavev je od dne do dne več, delavci se zanj potegujejo in kjer ustaja delavska masa tam ni več ovir.

Dal Bog, da bi v tej mladi stranki delavstvo dobilo več pomoči in obrambe, kakor ga je dobivalo v strankah, čegar solnce zatemnuje.

Rev. Kranjc - bodite dosledni!

O Rev. Kranjcu smo se v zadnjič nekoliko pobavili, obojali smo njegov zločesten napad na Rev. Tomšiča in sicer napad ki ni iz vizirja v vizir, pač pa zahrbtn. Kranjc je pisal Tomšičevem škofu in ga dolžil takorekoč protiverskega dejanja, to pa samo radi tega, ker je Rev. Tomšič izjavil, da na konvenciji ne pride kot duhoven, pač pa kot delegat. Kako je Rev. Tomšič prišel na konvencijo ne bomo razpravljali, vemo pa, da je bil od svojega društva zbran za delegata, da je kot tak odšel na konvencijo, tam tako nastopil, in njegov stan pri tej konvenciji se ni imel upoštevati, ker tudi s svojim stanom pri tej konvenciji ni imel nobenega opravka.

Toliko o duhovskem stanu na konvenciji. Nadalje zahteva Rev. Kranjc od škofa "da prekolne" Tomšičevo delovanje, ter da mu nakaže, da prekliča svojo izjavo v Jednotinem glasilu. Če bode škof po Kranjcem navodilu in zahtevi pričel kleti je kaj dvomljivo, posebno če bode škof upošteval zapoved "ne preklinjaj".

Zakaj bi Rev. Tomšič imel dati preklic v glasilo je tudi neumevno. Tomšič ni nič kaj tacega naredil, ni razžalil nobenega, da bi moral dati takega zadoščenja. Brezmišleno je toraj od Rev. Kranjca na škofa odposlana obtožnica in kaže le Kranjčevo nevošljivost v polni meri. Zakaj je Kranjec nevošljiv svojemu "so-bratu" znamo. Rad bi še on "komandiral" po Jednoti, kar mu je

pa sedaj zabranjeno, ker mu nad Jednoto ni poverjeno duhovno vodstvo.

Poglejmo Kranjcevo početje še od druge strani. Ali dela časti duhovskemu stanu lažljivo obrekovanje, ali ne kratki ugled duhovskemu stanu če duhoven od svojega višjega zahteva, da naj prekolne.

Kako spoštuje Kranjc ljubezen do bližnjega. Gotovo lajke se ne bode oprijel nedostojnih in protičastnih sredstev da bi se maščeval nad svojim neprijateljem. In duhoven proti duhovnu? Sramota Rev. Kranjc

Če že hočete proti komu nastopati morate imeti prvič povoda, potem pa nastopajte, pa ne z lažmi ne s zavijanjem in ne zahrbtno.

Premislite, ali ste opravičeni, da delate sedaj nemir v Jednoti, kjer bi moral vladati najlepši mir ki je bil kršen zadnje tri leta.

Toraj Rev. Kranjc če se že hočete pripraviti, če imate kaj proti Rev. Tomšiču, napravite to medsebojno in ne tiščite z Vašim prepričkom tja kamor bi znali škodovati napredku dobre organizacije, kakor tudi na ugledu Vašemu stanu. Če ste propali ob zadnji konvenciji, ne izvajajte radi tega konsekvencij, pač pa udajte se mirno, stisnite se za peč in si mislite: "Konvencija je dala, konvencija je vzela!"

KAKO RAVNAJ Z OROŽJEM?

Smo v lovski sezoni. V najhujši vojni menda ni toliko pokanja, kakor ga je sedaj po naših šumah in gojzidih in Bog ne daj če bi zadela vsaka krogla, gotovo bi postreljali vse stence ki se jih v obilici nahaja v Minnesotti.

Da se pripeti v tej lovski sezoni več nesreč slišimo skoraj vsaki dan in krivo temu je le, ker lovci premalo pazijo na svoje strelno orožje. Umetnost je toraj da podamo nekoliko navodil kako ravnati s pihalniki.

1. Kakor hitro vzameš puško v roko, odpri zatvoro in prepričaj se če je nabasana ali ne. To imaš napraviti in celo takrat, če denes puško iz roke.

2. Privadi se puško tako držati, da tudi če se sama izstrelji, da strel ne napravi škode.

3. Ne meri nikdar na človeka, tudi če misliš da je puška prazna. Izgovor "nisem mislil, da je bila nabasana" ali "jaz nisem tako na meraval" ne obudijo ustreljenega k življenju.

4. Ne daj iz rok nabasene orožja, pač pa sprazni naboje iz puške ali revolverja.

5. Ne imej opravka s strelnim orožjem, če ti konstrukcija iste ga ni znana.

6. Strelno orožje ni igračka in naboje imej vedno pod ključem.

7. Streljaj le takrat, če vidiš in spoznas svoj nameravani plen dobro.

Pri tem pa je še omeniti to. Skrivaj orožje pred otroci, da se ne zgodi nesreča. Koliko se jih je že pripetilo in te le vsled tega, ker oče ni imel orožja na varnem.

"NARODNI VESTNIK" ZA VAS, VI ZA NJEGA!

Fosledice zanemarjenega prehlajenja pozna vsak. Pravočasno drgnjenje s krepkim linimentom pa kali uniči. Najpotrebnejše sredstvo v domači lekarni je torej dober liniment. Že leta sem se je Dr. Richterjev "Pain Expeller" izkazal, da je kot tak izbohren. Sredstvo se lahko kupi v sleherni lekarni v Ameriki za 25 centov steklenica. Človeku pa je treba biti pozoren, da dobi pravega z varstveno znamko s sidrom.

Vino.

Cenjeni rojaki, naročajte si vino naravnost iz vinograda, jaz imam naravno domače vino, novo vino črno rudeči zinfandel, ali belo vino muškattel cena 35 c gal., reesling 40 centov gal. Lansko vino, ktero imam še v zalogi črno ali belo, muškattel ali reesling 40 centov gal., stara samo belo vino 50 c gal. Drožnik ali tropinovec \$2.50 gal.

Naročilom je priložiti denar, pišma naslovite na:

Štefan Jakše
CROCKETT, Cal. box 657.

POINT

USE DULUTH UNIVERSAL FLOUR DULUTH, MINN.

Varuj se pred roparji!

Glej, da dobiš od svojega grocerja žakelj moke, ki je napravljena v Duluthu. Ne pusti v hišo drugo moko, kakor

Duluth Universal moka

ker vi dobite iz žabelj moko več kruha, kakor iz druge moke.

Duluth Universal mlinarska družba.
Najboljša moka za kuhinjo in pecivo.

Joe Seliskar

slovenski gostilnicar
ELY, MINN.

Prodaja pristno domače, ohijsko vino, rudeče in belo po \$1.50 do \$2.50 galona.

Whiskey od \$2.50 do \$4.00 galona.

Potujočim rojakom nudim čedno prenočišče

Sveže pivo, dobre smodke.

First National Bank, EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
\$67,000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse črte.

Placamo obresti po 3 od sto.

State Bank of Aurora

Aurora - - Minn.

Opravlja vse bankarske posle. - Zavaruje poslopja.

Kapital \$25,000.

Preostanek \$3,500

Lote!

Na prodaj!

V ARIZONI.

Gotovo bi radi imeli svoj dom kjer ni zime, ne snega in tam kjer bi si lahko pridelali vsake vrste zelišča brez da bi bali, da bi vam slana naredila kaj škode ali pokončala pridelek, tam kjer so rudarji plačani od \$3.50 do \$4.00 na dan in zunanji delavci po \$3.00 na dan... Tak dom si lahko zagotovite ako kupite lote

V Novem mestu DOLF,

ki se nahaja na zemljišču Grand Arizone Copper družbe. VELIKE LOTE, NIČ DAVKOV, NIČ OBRESTI, LAHKO ODPLAČILA, 5% CENEJE AKO PLAČATE V GOTOVNOSTI

200 lot je sedaj na prodaj po od \$150.00 do \$200.00, kadar dojde do prodane, bode cena poskočila, ne odlašajte toraj kupite sedaj.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti v angleščini na:

O. E. Peterson & Co.
407-8, First National Bank Building, DULUTH, MINN.

First National Bank
Biwabik - Minn.
Kapital - - 29.000.00.
Priporočamo se za vse bankarsko delo in pošiljanje denarja.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Če trpite na revmatizmu ki vam povroča večno bol, poskusite Dr. Richterjev Pain-Expeller.

Ozdravel vas bo v kratkem — in če se boste z njim drgnili boleče dele zjutraj in zvečer, vas ozdravi popolnoma. Hranite eno steklenico tega ieka vedno v hiši. Zdravilo je dobro za revmatizem, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih in na členkih, zobobol in nevrogijo. V vseh lekarnah po 25 in 50c. Pazite na sidro na steklenicah.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St.
NEW YORK.

LAING HARDWARE CO.,
ELY - Minn.
Železnina, Pohistvo in Pogrebniški Zavod.
Skušajte naše barve.
NAJBOLJŠE BLAGO IN NAJNIŽJE CENE.
Vaš rojak Marko Bluth vam je vedno na razpolago.

Ce se nahajate v Duluthu?
obiščite
Miller-jevo restavracijo in hotel.
Ste na Hibbingu stopite v Millerjevo restavracijo, ki se nahaja v Hibbing hotelu.

Če ste na Virginiji pa ravno tako na Chestnut ulici-
TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

Peter Bezeka
Ely, Minn.
Naznanja rojakom, da je ravno dobil zalogo ženskih svilenih jopic in kikelj, ravno tako tudi možkih, ženskih in otročjih klubov.
Kudarji dobijo po najnižji ceni trpezne delavske obleke. Velika zaloga cevčev ženskih in otročjih slannikov.
Cene nizke, blago dobro.

Agnich bratje
gostilnicarji
ELY, Minn. Phone 108.
Priporočajo vsim Slovencem svojo najboljšo zalogo založeno gostilno, kjer se toči Iron Range Brewing Ass. pivo, pristno vino in whiskey.
V mnogobrojen obisk se priporočajo.
AGNICH BRATJE.

C. Jesmore & Son,
največja KONJUŠNICA
VELETH, - - - MINN.
415 Grant Avenue. Phone 23-1.
Kakor tudi.
Pogrebniški zavod
NAS BOSTE VEDNO DOBILI DOBRE IN ČILE KONJE ZA VSAK SLUČAJ PO PRIMERNI CENI.

Izročite nam
naše pogrebe in videli boste, da je naša postrežba najboljša in naše cene vedno poštene.

Iz stare domovine.
Kranjsko.
Drzni divji lovci.

Gozdna čuvaja Ignacij Koritnik in Ivan Kuerschner sta šla o polnoči na Rožico pri Jesenicah. Ko sta dospela do plansarske kočice, sta opazila ljudi v koči. Zadrževala sta, da jima odpro. Nekdo jima odgovoril s potvorenim otroškim glasom, da ne bode odprli, ker se ju boji. Nato sta čuvaja hotela udreti. Kuerschner pa je segel z roko skozi odprtino v kočico, da bi odmaknil zapah. Naenkrat je dobil cel naboj svinčenk v levo roko, nakar se je razvila pravcata bitka, med čuvajema in obleganci. Na obeh straneh so oddali po več strelcov, ki pa niso nikogar zadeli. Nato je spravil Koritnik ranjenega tovariša z velikim trudom do potoka, mu izpral rano in ga obvezal. Drugi dan je šel Koritnik z orožniki k koči. Koča je bila seveda prazna, notri pa so našli nahrbtnik, žensko ruto, žensko bluzo, ustreljeno divjo kozo, od katere je bilo zadnje stegno odrezano in se je meso kuhalo v kotlu, in gorško palico. Orožniki so prijeli dva drvarja, če opravičeno, se po kaže.

Željarji so se zbili.
V Trohovi gostilni v Kropi je nekega večera pilo pri isti mizi več fantov. Pavel Dobro in Luka Bohinec, ki sta željarja v Kropi, sta se pa kmalu sprla. Prvi je za grabil kozarec in ga vrgel Bohincu o obraz ter ga zadel na ustnice. Tudi Bohinec je vrgel steklenico v nasprotnika, a ga ni zadel. Pri tem se je zbudil željar Nace Gašperin, ki je pri mizi spal, pograbil stojalec za vžigalice in ga zagnal Bohincu v prsa. Nato sta skočila Dobro in Gašperin v Bohinca, ga vrgla na tla ter začela po njem udrihati tako, da je dobil več poškodb. Obdolženca, ki sta poslednje dejanje tajila, sta bila obsojena vsak na štiri mesece ječe.

Nesreča pri Domžalah.
Dne 23. oktobra ob 8 uri zvečer je peljal Nastranov hlapec iz Homca voz s pšenice po državni cesti. Ko pride v Domžalah tja, kjer gre železnica preko ceste, mu je voz zašel med tračnice tako, da je celi voz s pšenico prevrnil, eden konec odtrgal od voza, drugega je pa eden možakov prijel. Predni konec voza je popolnoma polomljen in veliko pšenice stresene. Škode je čez 1000 kron.

Stajersko.
Sovražnik psov.
Iz Gornjega grada nam poročajo: V Lučah in okolici je zastrajal neki zlobneč, najbrže kak divji lovec, več lovskih psov, samih plemenitih živali. Zastrupil je trgovcu Rajmundu psa, vrednega 80 K, gozdarju Janezu Strežaju dva psa, vredna 200 kron, posestniku Pečovniku psa, vrednega 50 K ter več drugim posestnikom.

Mlad junak z nožem.
Dasiravno šele 14 let star zna pastir Janez Marčič v Oplotnici prav dobro sukati nož. Dne 6. avgusta je zasadil kmečkemu fantu Francu Hudečku nož v trebuh in ga težko ranil. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe.

Morilec juvelirja Stoka prijet.
Orožniški stražmojster Knapp v Wildonu je 26. oktobra prijel moža, čegar osebnost je popolnoma soglašala s opisom morilca, ki je na Dunaju umoril juvelirja Stoka. Sumljivi mož se zove Avgust Kleinschegg in je po poklicu monter. Morilec ima stekle no levo oko, tudi levo roko ima umetno. Oboje je izgubil gotovo pri kakem pretepu. Kleinschegg, ki taj, da bi bil on kriv umora, so izročili okrajni sodnji Wildon.

Drobne novice.
Kmečka doktorica. — Neka Ivanka Vaš, ki živi v konkubinat s konjodercem Al. Velenčkom pri Sv. Marku bl. Trbovelj,

se je ukvarjala s zdravniškim poslom. Za zdravilo sta ji služila pasja mast in voda iz prekuhanih različnih trav. Posebno rada je zdravila deco. Pred kratkim pa je otroka posestnice Marije Rataj iz Loke s pasjo mastjo tako skurirala, da je umrl. Pristojni zdravnik jo je naznanil oblastim.

Proti četrti božji zapovedi. — Iz Podgorja se poroča: Te dni je nastal prepri med kmečkim sinom Martinom Kranjcem in njegovim 72letnim očetom, ker je sin ozmerjal mater. Med preprirom je surovi sin zagrabil kamen in zadal ž njim nekaj udarcev o četu po glavi. Oče se je zgrudil na tla in na njegov klic so pritekli sosede ter ga rešili iz rok surovega sina.

Poslednje ure dr. Josipa Vošnjaka.

O tem poroča mariborska "Straža": Dr. Vošnjak se je že dalje časa popolnoma mirno pripravljala na smrt. Določil si je celo obleko, v kateri se naj go pokopje. Malo pred smrtjo je še rekel: "Rad umrjem! Čemu sploh še živim?" Zaspal je mirno brez vsakega boja. Dan pred svojo smrtjo, dne 20. m. m., o polnoči je zapisal v svoj dnevnik na slednje zanimive stavke: "O večni Bog, bodi milostljiv duši moj! Ne sodi je preostro! Blagoslovi moj ubogi slovenski narod, da bo združen z drugimi Slovani do segel vzvišeni cilj, ki si mu ga v svoji neskončni modrosti določil v zgodovini človeštva!" — Besede, vredne njegove visokomiselnosti plemenite duše

Dve iz nežnega spola.
Zaradi par češpelj sta se sprli 11. septembra posestnici Ana Romih in Marija Mlinarič. Med preprirom sta se tudi stekli. Romih je Mlinaričevu težko ranila na roki, vsled česar jo je celjsko okrožno sodišče obsodilo na dva meseca težke ječe.

Korosko.
Nezgode.

Rudolf Majer, gostilničarja sin v Brežah, je hotel napolniti kotel za acetilensko razsvetlavo. Pri tem mu je kotel eksplodiral. Majer je dobil težke poškodbe po celem telesu.

Pri Sv. Štefanu pri Volšperku je pogorelo v soboto posestvo in gospodarsko poslopje K. Radlovo. Pogorelo je popolnoma vse. Rešili so si pogorelci le golo življenje. Nepokrita škoda znaša več tisoč kron. Vzrok požara neznan.

V trgovino vdove Marije Peter pri Janju je vlomil neznan tat. Ukradel je iz predala 300 kron denarja in trgovino zažgal, da bi prikril tatvino. Ogenj je začutila trgovska, ki je spala s tremi otroci v sosedni sobi. Poklicala je sosede, ki so požar v kratkem pogasili.

Roparski napad na cesti.
Neki kmet iz Št. Vida je gnal na semenj v Celovec kravo na prodaj. Ze blizo mesta mu pridejo nasproti trije mladi fantje. Eden je vprašal kmeta, če ima kaj denarja. Ko je kmet odvrnil, da to nikogar ne briga, so ga vsi trije napadli ga vrgli po tleh in mu stikali po žepih. Med tem pa so prišli trije tuji sejmariji, ki so roparje po kratkem odporu pregnali. Kmet in eden sejmarijev sta precej poškodovana na glavi vsled udarcev s kamnom.

Mlad vlomilec.
V celovški okolici so prijeli orožniki 16letnega ključavničarskega učenca Franca Ravnikarja iz Suhe pri Škofji Loki. Ravnikar je vlomil dne 21. oktobra v stanovanje posestnika Tom. Schleicherja v Limerjavi in ukradel več zlatnine, srebrnine in denarja v skupnem znesku okoli 500 kron. Pri njem so dobili še skoro vse pokradene predmete. Ravnikar je tudi na sumu, da je ukradel že doma neki Mariji Žontar pri Sv. Duhu iz predala 37 K denarja in 6 K vredno žensko srebrno uro. Mladega vlomilca so izročili deželnemu sodišču v Celovcu.

Velik požar.
V okolici Volšperka je pogorelo posestvo K. Radelnovo. Kako je nastal ogenj, ne vedo, sumijo pa, da je nekdo zažgal. Radle je pogorelo že lansko leto. Ogenj je uničil celo posestvo, vse pridelke, živino in več poljedelskih

strojev. Škoda znaša nad 20.000 kron, ki je le delno krita z zavarovalnico.

Primorsko.
Tretji roparski napad na Komenjski cesti.

Pred nekaj dnevi je peljala prekupevalka Justina Volčič iz Komna svoj ročni voziček s kramarskim blagom iz Trsta v Komen. Pri preserskem gozdu je skočil nenadoma k nji neznan človek, jo pograbil za vrat in zahteval od nje denarja. Prestrašena ženica je segla v žep in mu dala v ruto zavito drobiž, okoli 11 K. Napadalec je z ropom izginil v gozdu. Napadalec je, kakor ga opisujejo napadeni, vedno eden in isti. Izvršil je sedaj že tretji roparski napad, v par slučajih pa so ga prepoznali.

Zemlja požrla vprežen voz.
V petek popoldan dne 27. okt. je peljal Franc Kobal iz Branice pri Vipavi gnoj v vinograd. Ko obrne v vinogradu voz, se voz pogreza v zemljo. Hitro hoče konje spreči. Toda v istem trenutku pogrezne zemlja voz s konji vred. Gospodar je skočil hitro na stran in šel klicati ljudi na pomoč. V kratkem času je bilo polno ljudi na kraju nesreče. S pomočjo konjev so dvignili pone srečno žival iz globočine, ki je bila težka poškodovana. Tacega slučaja še ne pomnijo ljudje v naši dolini.

Streljal na ljubimko in nase.
33letni dninar Andrej Prelz je živel več let s 55letno Antonijo Rocheli v skupnem gospodinjstvu v Trstu. Ker je pa bil Prelz pijanec je prišlo do ločitve. Ko je prišel Prelz po svoje stvari v skupno stanovanje v ulici Coroneo št. 7, je nastal zopet prepri, pri katerem je potegnil mož revolver in ustrelil štirikrat na Rochelijevo. Dve krogliji so jo zadeli v roke. Nato si je sprožil kroglo v desno senco. Prelz so prepehali v brezupnem stanju v bolnišnico. Rochelijevo, ki ni varno poškodovana, je ostala v domači oskrbi.

Nemški sleparji v Trstu.
Dne 27. m. m. so prijeli v Trstu trgovca iz Monakova Ecksteina. Eckstein, ki je član sleparske deteljece Morgenstern-Loewental v Monakovem si je uredil v Trstu na Korzu moderno urejeno trgovino za ponarejene Radiosa dijamante. Ker Eckstein stroškov za ureditev trgovine, ki znašajo čez 2000 K, ni plačal, so ga upniki naznanili policiji, ki je prišla pri hišni preiskavi na sled velikim sleparijam. Eckstein je priredil že v več mestih Avstrije podobne prodajalne s ponarejenim blagom. Aretacijo Ecksteina je naznanila tržaška policija nemškimi oblastim v Monakovem in predlagala, da aretirajo tam tudi Loewental in Morgensterna.

Cerkveni rop.
V Volčah so vlomili neznan tatovi v cerkev. Razbili so več nabiralnikov, v katerih pa so do bili le malo denarja. Razbili so tudi tabernakelj ter pokvarili več cerkvene posode, katero so razbito pustili na oltarju. Cerkev ima precejšnjo škodo. O storilcih še nimajo nobenega sledu.

Mlad samomorilec.
Na klopi v Bosco Pontini so našli nekega neznanega, okoli 12 let starega dečka, ki se je zastrupil z octovo kislino. Odpeljali so nezvestnega v bolnišnico.

Pretep med nogometno tekmo.
Mednarodni nogometni klub "Black Star" v Trstu je priredil tekmo z goriškim moštvom. Tekma se je vršila v Trstu. Med igro pa, v kateri je bilo goriško moštvo že skoro poraženo, je padel en član goriških igralcev. Na enkrat se je dvignil med goriški igralci in med občinstvom glasil sen protest, da je goriškemu članu eden nasprotnikov zanalas postavil nogo. Vnel se je oster prepri, nakar so se spoprijeli igralci, vmes so planili z dežniki in palicami drugi ljudje in nastal je splošen pretep, kateremu je napravila konec šele policija.

Tragičen slučaj.
V prvem nadstropju v neki hiši v Lovrani je ležalo na mrtvaškem odru neko mlado dekle. Okrog odra so se zbrali sorodniki in znanci skupaj kakih 40 o-

seb. Nemudoma se je udril pod preveliko težo strop. Padli so vsi skupaj z mrličem vred v spo daj ležeče pritlično stanovanje, v katerem na srečo ni bil nikdo doma. Pri padcu sta bili dve osebi ubiti, veliko pa je bilo več ali manj ranjenih.

Zavarovalnica za ločene.
Danska pisateljica Karin Michaelis, ki je spisala svetovnoznano knjigo "Nevarno starost", je ustanovila zavarovalnico, ki je dosedaj edina na svetu. To je zavarovalnica za ločene. Oba zakonska se lahko zavarujeta in do bita v slučaju, da se ločita, zavarovalnim premijam primerno rento. Ta renta se izplačuje toliko časa, dokler se klient zopet ne oženi ali omoži. Živeti pa morata zakonska skupaj najmanj pet let ker pred petim letom se renta tudi v slučaju ločitve ne izplača.

Tesla dobil Nobelovo nagrado.
Hrvaški rojak Nikolaj Tesla je dobil letos Nobelovo nagrado za fiziko. Tesla se je posebno odlikoval v elektrotehniki in je zdaj Edisonov pomagač. Rodil se je v Smiljanu pri Gospiću 1. 1856. Izvršil je hrvaške srednje šole in se je 1. 1873. vpisal na graško tehniko. Ko je dovršil tehniko je odšel v Ameriko, kjer je dolgo časa skupno deloval z Edisonom, s katerim ga veže osebno prijateljstvo. Kasneje je začel samostojno delovati in si je pridobil svetovno ime.

Se je čas

Par mesecev je, kar je bila odprta nova slovenska kolonija v prodajo in že je kupilo zemljo tam devetnajst naših rojakov. Ali ste tudi Vi med njimi? Svet prodajamo od 16 do 20 dolarjev za akter, plača se takoj sto dolarjev, ostalo pa po deset dolarjev, dokler ni vse izplačano. Vsak kupor misli kaj kupiti, naj pride pogledat. Plačamo vsakem vso vožnjo, kateri kupi najmanj 40 akrov sveta.

Naš svet leži v najboljšem delu države Michigan in nismo v zvezi z NOBENO zemljiško kompanijo. Naše podjetje je samostojno in nudimo rojakom v resnici nekaj dobrega za mal denar in pod ugodnimi pogoji. Kdr misli se preskrbeti za stare dni, naj ne čaka ampak pride, dokler je še čas. Na spomlad bode te morali plačati veliko več za zemljo in tudi pogojev Vam ne bomo mogli dati tako lahkinih.

Pridite in poprimite se dobre prilike, predno zapade sneg ker potem prenehamo s prodajo do spomladi. Če kupite zdaj, bode te kupili dobro in ugodno. Jamčimo Vam za dober svet. Pišite po list, ktere ga dajemo zastojni. Ne odlašajte, ampak pridite pripravljeni naravnost v CHICAGO, pa gremo skupno pogledat svet. In ko ga bode videli, ga bode te tudi kupili in ne bo Vam žal.

Krže-Mladič
Land Co.
2616 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

First Natinoal Bank
GILBERT — — — MINN.
GLAVNICA \$25.000.00.
PREOSTANEK \$2.500.

POSEBNO POZORNOST DAJEMO POŠILJANJU DENARNJI LISTI.

ZAVAROVALNINA IN VOŽJA V AVSTRIJO.

Arnold & Pickering
ODVETNIKI
VIRGINIA — MINN.
Phone 322.

Se priporočajo Slovencem za vsa advokatska in zagovorniška dela.

Avugst šenoa:

ZLATARJEVO ZLATO.

Historička povest iz XVI. stolet.

(Po petem hrvatskem natisu.)

Poslovenil Silvester K.

Kakor plamen dvigne se star, otrese si debele solze s sive brade in sune Doro od sebe. Brž pohiti k steni, da bi zagrabil puško, ali sodnik ga prehitil in ga prime za roki.

"Peter!" zakliče sodnik.

"Ne grešite, mojster" opominja kaplan, "Bog sam sme soditi grehe."

"Oče, pri materinem grobu," — zajeci dekle na kolenih.

"Molči, izrodek ženski, ne budi svetnice iz groba. Umakni se!" Peter se zdaj nekoliko pomiri. "Boter Pavel," reče potem Arbanasu, "nekaj vas prosim. Dokler bodem živ, ne sme mi ta grešnica pred oči. Nočem, da bi poginila gladi, kajti zakle sem se pokojni ženi, da je ne bodem zapustil. Črez tri dni se bode vrnilo domu v Lomnici. Vzimate jo se sebo. Tamkaj naj služi in pase živino. A v Zagreb ne sme nikdar, kakor rečem pri duši moje pokojne."

"Ali boter, boter!" izpregovori Arbanas.

"Prosim vas tako. Ali hočete — prevzame mu zlatar besedo.

"Hočem, hočem!" priklama Arbanas.

"Dobro in hvala. A z vami, mojster Andrej, hočem govoriti jutri pred sodnijo. Zdjaj z Bogom!" konča zlatar.

Gosti se razidejo in Čokolin gre z kramarjem, da pri Evici proslavita svojo zmago. Poznej prineso se nezvestno Magdo domu. Dora ji začne streči. Že je le gala noč po mestu; vse je bilo tiho in mirno kakor v grobu, samo iz Krupičeve hiše je bilo slišati ječanje: "Mati bozja, čemu sem se reva rodila na svet!"

Bilo je že polnoči. Po Markovem trgu je svetila jasna mesečna luč. Nikjer ni bilo duše, nikjer glasu. Nakrat stopi iz Šafraničeve prodajalne človek. Koracal je po Markovem trgu zdaj sem, zdaj tja; nogi ste se mu motali in zapletali. Mrmral je nekaj. Sredi trga postojí. Zapa zil je svojo senco.

"Ho, ho, Ti — ti — ti — ti si tu?" reče svoji senci. "Dober večer, dragi moj! Kaj ne, danes je bilo veselo? Ho, ho in zelo! Danes smo pokazali te — te — temu bahatemu zlatarju, ako je človek. Ali čakaj, brat, nismo še gotovi. Juh, juh, juh! Ho, ho, nismo! Dora mora biti moja, da moja. Razdeliti se čeva z njo — jaz in gospod Štefan. Hi, hi, Štefan. Hi, hi, Štefan je vreden ženski lovec. Naj si preskrbi prvenca, a mi bodimo za njim pobirali. Dora mora biti moja: ne rečem, da —"

Zdjaj udari kladivo v zvoniku sv. Marka polnoč.

"Kaj se ti, sveti dolgin, mešaš v najine razgovore?" obrne se brivec proti zvoniku. "Bim, bam, bum! to je vsa tvoja modrost. Ne jezi me, dolgin, ne jezi!" zagrozi se Grega s pestjo zvoniku, ker — ker — ker sicer se morava ločiti. In tedaj, začne šepetati svoji senci, "morava iz Zagreba ker Radak — ta prokleti Radak — bes ga je prinesel sem Morava iti, ker sva — Turka! Ali bšt! Da naju ne izda sv. Marko, ako bi to zvedel. Hi, hi, hi!" zakrohoče se brivec na ves glas. "No, zdaj ravno ne, ravno ne! Dora mora biti — ja — ja — ja moja! Pobiral bom, da — pobiral. La — lahko noč, brat! Lahko noč." Brivec se pokloni svoji senci in odkoraka v svoj brlog.

VIII.

Kakor zelen venec vije se velika Okička gora, polna divote in lepote, po hrvatski zemlji. Dolina in vrh, gozd in polje se menjavata v čarobni menjavi, da se oko očarano divi prirodnemu

veličanstvu. A pogleda oko globe v gorsko krasoto, vzplamti duša in se topi srce v milini in nehoti se izvije iz ust vzklík: "Lepa si, divna si, o mati naša, o zemlja hrvatska! Ali te je vse tvorna moč hotela ustvariti in te zapustiti zemlji kot spomenik zlatega veka, ali te je divno okrasila, da postaneš dragocena čaša, v katero naj padajo skozi burne veke krvave solze tvoje lepote? Da si krasna kaže nam oko, da te ljubimo, bje nam srce, kajti rojen biti v tebi in ne te ljubiti bil bi greh pred Bogom!"

Bil je lep jesenski dan. Košati hrasti so po gori vzpenjali goste svoje veje drug v drugega, da so bile veje videti kakor oboki velikega hrasta. Brzno verveča je skakala od veje do veje. Le redko kdaj je posvetil solčni žarek v sumino gostino. Tukaj je ubiral tankonogi jelen svoje nagle korake, tamkaj pa je srebrni studenec izviral izpod senčne skale. Po nižjih parobkih zorevala je živa in zlata čri hrvatske trte.

Sredi te gore stoji stari grad samoborski kakor zlato jabalko v krilu deve lepote, kakor beli metulček na cvetki — a pod njim je prijazno mestece Samobor.

Jak, širok in lep je bil Samobor, leča in široka njegova posest. Ni se torej čuditi, ako se je rad vsakdo, ki je imel moč in denar, potegoval za njegovo posest. V drugi polovici šestnajstega stoletja je imelo samoborsko mesto dva gospodarja, a noben ni bil pravi. Od nekdanj so mu bili gospodarji Ungnadi, štajerska rodu vina, ki so se že pol pohrvatili. Ivan Ungnad, svojevoljen in svojeglavni človek, bil je pristaš Luetrovih naukov in vse njegovo delovanje je merilo na polutrenje slovenske in hrvatske zemlje. Vse svoje dohodke in še več je uporabil za tisk luterskih knjig s hrvatskim jezikom, po katerih bi se naj vse kraljevstvo poluteranilo.

Strasti Ungnadovi priskočil je na pomoč gospodar samoborskih rudnikov Lenart Gruber, bogataš, brezdušen trgovec in oderuh. Z bakrom je mešal zlato in to zlato je dajal Ungnadu za nove hrvatske knjige. Seveda ni dajal zlata zastoj ali samo na prazno besedo, ampak mu je moral luterški privrženec zastaviti pol grada in mesta Samobora. Ivan Ungnad je umrl in ni rešil zastave, umrl je tudi Lenart Gruber, a izsesal in odrli je revne Samoborce do živega in je lepi plen zapustil svojemu sinu Kristofu. Toda ta ni živel dolgo. Kmalu je umrl in pol Samobora je ostalo pod vladjo njegove mlade udove Klare, ki je slovela kot lepota.

Pa tudi druga polovica Samobora ni ostala Ungnadovemu rodu. Kristof, sin Ivana Ungnada, bil je vojak in zapravljevec in potreboval je vedno dovolj novcev. Bojeval se je pod vsako zastavo in proti vsakemu sovražniku, ali prav gospodski ni nič računal. Dedščine je bilo kmalu malo, dolga pa veliko. Naposled sklene stori riti slično svojemu očetu. Zastavi torej drugo polovico Samobora bogatašu Ambrožu Gregorijancu a po Ambroževoj smrti pride zastava pod vlast njegovih sinov Baltazarja in Stefana.

Bilo je popoldne lepega jesenskega dne. Pred velikimi durmi samoborskega gradu razprostirale so nekatere košate lipe svoje dolge veje in delale obilno senco. Za lipe je bilo privezanih več osebdlanih konj, a na trati je ležalo pet ali šest oklopnikov. Po belem in zelenem pasu bilo je poznati, da so ti konjeniki kakšne štajerske deželne čete, ki bržčas dočkajo svoje svojega gospodarja. Bržčas so bili v gradu gosti, bržčas Nemški častniki so radi pohajali v dvore gospe Klare, a ona jih je rada sprejemala. Še za življenja Kristofa Gruberja so se ti gospodje lahko povoljno zabavali v Samoboru, kajti tudi pokojni Gruber je bil Nemec. Tudi zdaj so se oglašali pri mladi in lepi vdovi.

Čudno — v veliki dvorani samoborskega gradu ni žive duše. Tiho in mirno je vse Ali tem živahnije je v sobi gospe Klare.

Pravo čudo je Klarina soba. Nahaja se v stolpu proti Savi. Močni oboki so pobarvani z mo-

dro barvo, v kateri se blišče zlate zvezdice. Pozlačena rebra posameznih obokovih delov so se na sredini stekala v lepo izrezljano svetlico, iz katere je na svileni vrvi visel bakren in pozlačen svetilnik v podobi dveh angeljev, ki sta držala v rokah štiri baklje. Zidovje so pokrivalo umetno tkane italijanske preproge. Jedna preproga je kazala čisto suzano. Med senčnatimi palmami teče srebrna voda. V njej stoji krasna ženska, oblečena v temno haljo, ki ji pada z belih, okroglih ramen. Žena ima predi sramežljivo prekrizani roki. Lepa glava se ji poveša na prsi; črni lasje so gosti, dolge, tanke veje pokrivalo črne oči, a na tankih, rdečih ustnih trepetah lahek sme hlaj. Okoli belega kolena igra bistra voda, a skozi vodo vidiš dve beli, okrogli nogi. Na strani stoji gost grm širokih listov, a na grmu cveti ognjeni cvet lotosa. Tu je zaseda, izza tega grma gledata dva poželjiva starca. Gola glava, nabrano lice, siva brada, nagubane roke — vse je videti kakor okamenelo, samo oči žare in gore, odsevajo in plamte kakor peklenski kres.

Na drugi preprogi se vidi pozlačen šotor. Predi stoji velikan, črn in temnega pogleda. Vojniki ga vežejo in se mu posmehujejo. A on besni, z nogo se upira v tla, mišice se mu napenjajo, brada se mu nrsi, oči pa mu plamte, kakor dve zvezdi, ki hočete zažgati nebo in zemljo; oči mečejo strele na lepo žensko. Ta počiva na levici kolči. Biser ji zapevja rumene lase, a polno telo pokriva nagubana obleka iz zelene svile. Vrh čela se ji blišči smaragd kakor strahovito oko baziliskovo. Glavo ima opto ob bujno rame, izpod trepalnic gleda na velikana a okrog usten ji igra porogljiv smehljaj. Levo roko ima dvignjeno. V roki drži nekaj. Drobnosti prest se igrajo s črnimi lasmi, katere je odrezala možu, da ga izda Filistrom, sovražnikom judovskega naroda. Žena je hudobna Dalila, mož je ukročeni lev Samson.

Ves pod v sobi je sestavljen iz pisanih kamenčkov v podobi raznolikih zvezd. Velika vrata zakrija zastor iz črnega bržuna, v kotu pa izliva zlati zmaj bistro vodo iz žrela v podstavljeno veliko školjko iz mramorja. Okoli školjke cveto v kristalnih posodah rože in lilije in omamljeva človeka z milim duhom. Po sobi letajo bele erlice, golčijo in se poljubujejo. Okoli in okoli stoje pozlačeni stoli, prevlečeni z modrim damastom. Tukaj sprejema Klara goste.

Danes kratka samo dva moža mladi udovi dolgčas; sede na velikih stoli pripravedujeta smešnice, da izvajate gospodariči smeh. Gosta sta general Servacij Tauffenbach in polkovnik Mihael Rindsmaul. Prvi je visok in nekoliko osivel človek, obrbitega obraza razun španjolske brade, nizkega čela in dolgega nosu, v vojski neustrašen, grozen in surov, a pri ženskah krotek, zaljubljen in nežen kakor jagnje. Tovarš njegov je manjši, a ne manj močen, debele glave, redkih, rdečih las, velikih ušes, rdečih lic in polne brade. Po nizkem in oglatem čelu, po topem nosu in praznih, modrih očeh se je dalo soditi, da ni ta bojevnik sosebno tankih čutov in ostre pameti. Oblečena sta bila oba vojaški. Jedina razlika med njima je bila ta, da je nosil general čez prsi črno-rumeni trak cesarkega generala, Rindsmaula pa je značil belo-zeleni znak štajerske vojske.

Oba gospoda sta se globoko klanjala. Pri visokem oknu s pisanimi šipami je sedela na mehku naslonjaču gospa Klara. Štela je nekaj čez dvajset let; bila je visoke polne postave. Visoko in gladko čelo dalo je soditi na izvanredno pamet, a ravni in tan ki nos, kateremu ste se živahno gibali nosnici in sivkaste, nenavadno jasne oči kazali so veliko bistrost. Kakšno je srce, kakšna so čutstva, ni se dalo lahko reči. Njeno gladko, fino lice zažarelo je včasih v plemenitem ponosu, včasih je izražalo strupeno porogljivost, zdaj se je nasmejala s premagljivim posmehom in zopet je okamenelo liki hladnemu mramorju. Samo polna usta, ki so bila polodprta in nemirno gibanje telesa sta kazala, da teka po tej ženski nemirna kri. Kdor je videl polni in besni rameni, ki ste se blestili izza bruselskega tena, kdor je gledal, kako se polna nedra dvigajo pod modro, svilen o bleko, kako se lepi, okrogli roki kradete izza dolgih rokav, kako se majhni nožiči nestrpljivo premetujejo na medvedji koži — kdor je vse to videl, moral je reči — ta žena vidi, da je svet ustvarjen za ljubezen, ona in mora ljubiti. Ali je tudi ljubila? To je vedela razna gospoda, samo njen topoglav mož ni vedel.

"Tri sto gromov," opazi Rindsmaul s hripavim glasom, "gospa

moja, vaš zidani šotor je izvanredno lep, a velik, da bi lahko v njem prezimila cela vojska. Bog ne daj, da bi turški psi prišli v taj kraj; bila bi to huda pokora, hudo po vaš lepi dvor, a gorje tu di za vas, lepa gospa; kajti vedite: ti nekrščeni ničvedneži ne poznajo ne reda, ne postave!" Polkovnik si zasuce rudeče brke.

"Oh, gospod polkovnik!" zavrne ga Klara z lahko porogljivim nasmehom, "vi me imate za revno siroto, kakor vidim. Nič ne de. Opuščam vam iz srca; vidi va se danes prvič. Ako bi bili bolje izprašali svojega prijatelja generala, tedaj bi vas ne bil obsel takšen turški strah radi mene. Kaj ne, gospod general?"

"Tako je, celo tako, lepa gospa!" pokloni se general in si ne spretno popravlja beli ovratnik, "med lepo gospo Klaro in generalom, gospod polkovnik je samo ta razlika, da nosi general oklep, a naša gospa žensko obleko."

"Tudi se druge razlike so lahko," nasmeje se Klara zlobno, vsled katerih bi vaša gospa znala doseči več zmag, nego li marsika teri izmed vaših generalov. Da, gospod, Rindsmaul, tako je. In naj pride vsakteri paša, naj pride Sultan iz Carigrada! Pričakala bi ga kruto. Mislite, da ženska nima volje in moči? Ima ju, verjemite mi." In Klara dvigne ponosno glavo, povrh vsega ima še pa ženska nekaj, kar vas moške glave lahko spravi v podkop — hitro misel. Ali veste za ono bajko o Heraklu?"

"Hm!" odgovori Rindsmaul v zadregi, "ne vem. Kdo bi pa tudi vedel za vse babje priče! Ako je bil Herakel general, sram ga bodi, ako se je dal prevariti po ženski."

"Naj vam povem," nasmeje se Klara prezirljivo, "Herakel je bil največji junak pri starih paganih, večji junak, kakor ste vi vsi skupaj. Brez puške, brez oklepa je premagoval velikane leve in zma je. Nikdo ga ni mogel premagati ne človek in ne bogovi. Ali kaj se mu prepeti? Žena ga pripravi da ji mora prestiti, da rabzije svoj bat in da ji zažiga ogenj na ognjišču."

Village Livery konjušnica

CHISHOLM, MINN.

Phone 60.

Math. Boriin, lastnik

VOZovi in kočije za vse slučaje.

PRIPOROČAMO SE ZA POGREBE!

Maks Shapero

EVELETH, MINN.

311 Grant Ave.

Največa zaloga možkih in otroških oblek, obuval, klobukov in kovčkov.

PRIDITE IN POGLEJTE BLAGO! — DOBRO DOŠLI!

Najboljše pivo ki ga moreš dobiti, je pač

Hamme Beer

Zatoj poskusi ga pri vsaki priliki in viden bodeš, da te bode zado voljilo. Isto je najbolje vrste in varjeno iz pristnih snovi.

Theo. Hamm Brewing Co. Saint Paul, Minn.

A. M. Murnik

EVELETH - - MINN.

Grant Ave.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH POTREBŠČIN.

Posebno pozornost damo Slovenkam!

PRIDITE IN OGLEJTE SI NAŠO ZALOGO IN PREPRIČAJTE SE O NAŠIH CENAH.

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

***

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

\$67.000.00

***

Posiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posejite nas.

Math. Matzele

Mesnica

CHISHOLM -

- Minn.

Zaloga syezega in suhega mesa, domačih klobas, perutnine, rib itd.

Rojaki podpirajte svojo ga rojaka!

Dobro blago, nizke cene jamči

Manufakturna trgovina in grocerijska prodajalna

Slogar Bratje

ELY, Minn.

naznanja svojo novo otvoritev ter se priporoča v obilen

V zalogi sveže grocerijsko blago. Bogata izbira žensk

možke oprave in obuval. Naročila se dostavljajo na

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

BUHL.

Iz mesta Duluth in iz okrajev zeleznih rudnikov.

DULUTH.

Časnikar umrl.

56letni Artur De Lacey Wood je umrl v St. Marys bolnici na pneumoniji, za katero je obolen pred nekaj dnevi.

Wood je bil po poklicu časnikar in je na severozapadu tekom 20 let ustanovil 32 listov. Nekaj tih listov se izhaja, nekaj je pa propadlo.

Začel je svojo karijero s 15 letom in sicer kot časnikarski poročevalec, a 17 let star je že bil lastnik lista, ki se je izdajal in tiskal v Two Harbors.

Pokojni zapuščica vdovo, šest hčera in enega sina.

Lovska sezona.

Na stotine lovcev je po šumi in gozdovih. Kakor se čuje izdajo se je čez 1000 lovskih dovoljenj. Sezona traja do 1. decembra. Kongresnik Clarence Miller je odšel na lov na Bowey.

Tristo lovcev je zapustilo Two Harbors v petek zjutraj. Tristo lovskih dovoljenj se je izdalo v Itasco conuty.

V tem času imajo dosti opravka tudi lovski čuvaji in kakor se poroča je bilo aretovanih že več takih, ki so streljali jelene pred časom.

Moderc zabranil težko poškodbo.

Vedno se sliši, kako je moderc škodljiv ženskem telesu, vendar slučaj, ki se je pripetil v St. Paul restavrantu v Duluthu kaže, da pride tudi moderc k veljavi.

Tamošnji kitajski kuhar se je sporekel s služničino Hiljo Hannula. V prepripi je na njo zamahnil z nožem, vendar nož ni dosegel deklidnega telesa, ker mu je zamahljaj ubranil moderc.

Kitajec pravi, da ni imel namena raniti dekleta in da ni vedel, da ima nož v roki. Ker je pa cela zadeva nekoliko drugačna, pride Kitajec pred poroto, kjer se bode imel zagovarjati zaradi napada.

Jackolav administrtor.

Tukajšnji odvetnik John A. Saari je bil imenovan administratorjem zapuščine dr. Jackola, ki so ga mrtvega našli od Woodland Ave.

Zapuščina dr. Jackola je cenjena na \$20.000 in obstoji iz zavarovalnine, bančnih vlog in zdravniške in pisarniške oprave.

Farmerski delavci se vračajo.

Veliko število farmerskih delavcev prihaja iz Canade v to mesto. Kakor pravijo, je bila letina v Kanadi izborna in je trajalo spravljanje pridelkov dalj časa, kakor druga leta. Vsi se pohvalijo, da so dobili pri farmerjih dobro preskrbo in dobro plačo.

BIWABIK.

Večerna šola je obiskovana zelo slabo. Do sedaj so nastavljene le dve učiteljske moči. Da je obisk tako slab, pripisujejo temu, da isti ki bi radi obiskovali šolo, delajo po noči.

Pričakuje se, da se Rev. Frank Saloven, župnik za Aurora in Biwabik povrne iz stare domovine še ta teden. Župnik se je odpeljal v stari kraj 10. septembra, kjer je nameraval v Avstriji in Italiji prebiti 6 tednov. V njegovi odsotnosti je oskrboval faro Father Hülligan.

BUHL.

Ribiča Oskar Lonna in Viktor Poetika sta bila aretovana. Pri ribarenju sta namreč rabila mreže, ki so strogo prepovedane.

Pred sodnikom sta bila kaznovana in sicer Lonna \$119.85 in Poetika \$122 globe. Konfiscirali so jim tudi ribiške priprave.

CHISHOLM.

Upravnik Doric Theatre (gledišča) nam javlja, da se v nje govem gledišču predstavljajo najbolj izbrane premikajoče slike in druge predstave katere so poučne in zabavne. Zatoraj se priporoča svojim rojakom v obilen poset. Malo zabave po trudopolnem delu je vsakemu priporočljivo.

ELY.

Superintendent W. St. Clair ki je nadzoroval Section 30 rud-

niku, se je smrtno ponesrečil. Padel je v šoht 380 čevljev globoko in bil takoj mrtev. St. Clair, ki je prišel na Ely nadzorovati rudnike in pri Section 30, ga je našla smrt. Ta je bil nadzorovalec tega rudnika že dve leti in zapuščica vdovo. Pozemske ostanke ponesrečenca so spravili v Duluth.

Marsikateri elyški lovec se je podal na lov v gojzdove in ker je zapadlo nekoliko snega se je lov še precejšno obnesel.

Prvo trofejo lovske sezone so prinesli Slovenci in sicer gg. Peter Bezek, Josip Gerzin, Josip Mantelj in Stefan Falkovci. Peter Bezek je ustrelil največjega jelena, ki se ga je še tukaj videlo. Njegovi rogovi so merili v primeri 25 inčev.

Poroča se nam: Gori omenjeni rojaki so se podali na lov v Twin Lake, ki je šest milj oddaljeno od Ely.

Slovencem se je takoj pokazala sreča, kajti ubili so dva srnjaka in dve srni. Rojak Bezek pa je ustrelil takega srnjaka, ki je imel take rogove, kakoršnih še ni bilo videti v tem okraju.

Pred nekaj meseci se je sprožila misel med slovenskimi fanti v Ely, da bi naprosili šolski urad za večerno šolo. Stvar ni bila lahka, kajti znano je bilo, da so pred nami poskusili Finci dobiti večer no šolo pred nekaj časom, ki jim je bila odklonjena. To naš ni vstrašilo, podpisani je priredil prošnjo katero je podpisalo 42 slovenskih fantov, to prošnjo smo poslali na šolski odbor. Podpisani sem tudi osebno bil navzoč na seji šolskega odbora na katerej sem prosil in posredoval, da se je šolski odbor oziral na našo prošnjo, večerna šola nam je bila obljubljena pod sledečimi, popolnoma opravičeni pogoji:

1. Vsak učenec ali učenka pod 21 letom dobi prosto večerno šolo od rednih šolskih učiteljev, pod pogojem, da se zaveže, da bode obiskoval šolo ne manjše kakor 4 in ne več kakor 5 mesecev redno, izvenmi nujno delo ali pa bolezen. Za to bi moral vsak zastaviti svo to \$5.00 katero svoto bi pa dobil nazaj koncem šolskega termina.

2. Vsak učenec ki je star nad 21 let, bi moral plačati za šolo svoto \$10.00, to bi prišlo povprečno po \$2.00 na mesec, kajti šolski termin traja okoli 5 mesecev. Šolski odbor ni mogel v tem drugače storiti, ker država ne vzdržuje prostih sol za učence, ki so stari nad 21 let.

Misliti bi bilo, da bi se vkljub tem pogodbam, vsi slovenski fanti enoglasno zavzeli za to šolo ki jim nudi izobrazbo, toda bil sem jako razočaran, ko se mi je povedalo, da sta se iz med vseh 42 prosilcev oglasila do danes samo dva učenca. Kaj je vzrok temu? Eni pravijo da je preveč za plačati, toda prijatelj ki tako pravi ti ne veš kaj je izobrazba vredna. Če ni tebi večerna šola vredna \$2.00 mesec, potem le rajši ostani doma pri svojem ječmenovcu. Ali mar misli kateri, da se ga bode vlekel?

Podpisani se je veliko trudil, da se je dosegla večerna šola na Ely. Če se je rojaki ne bodejo poslužili, ostala bode blamaza za nas vse, to bode za plačilo, tiste mu, ki se je toliko trudil. Hvala lepa, toda imena imamo zapisana, ki bodejo prav prišla, kadar se bode zopet treba za kaj drugega potegniti.

Nehote si človek misli: Slove ali pa za baro, toda kadar se di pa pečjo pri polni čaši pijače, ali pa za barom, toda kadar se gre za izobrazbo, je pa najzadnji. G. L. Brozich.

EVELETH.

Zrtev lovske sezone je postal 8 letni Raymond Davey. V družbi drugih sovrstnikov je šel Raymond po poti proti Virginiji rudniku. Naenkrat počasi strel in deček se zgriadi. Obstreljen je bil na nogi. Pripeljali so dečka v More bolnico in zdravnik je opazil, da ima dečko prestrlelno nogo. Kdo je oddal osodepolni strel, še ni znano.

Policijski odbor je zavrnil prošnjo Maksa Stipeticha za prodajo opojnih pijač in je predal za devo posebnemu odboru, ki ima s tem razpravljati.

T. Blatz pa je naprosil, da se njegovo dovoljenje prenese na John Agnichia.

John Knute, ki je bil aretovan od čuvaja Zidarja, ker je ukradel Johnu Malevič ovco je bil spoznan krivim in obsojen v dvaj

setdnevni zapor. Prepeljali so ga v duluthske zapore.

Seržent Peter Nordi, ki je bil uposlen zadnje štiri leta pri tukajšni policijski postajanki je odstopil in na njegovo mesto pride rojak John Lamut. Pričakuje se, da odstopi tudi John Zidar in njegov naslednik bode Louis Aicefers.

Na kupčijsko pot se je podal naš vrli rojak M. Volčanšek in sicer proti Milwaukee in Chicago, odkoder se povrne v par dnevah.

GILBERT.

Po angleških listih smo posneli, da se je ustanovila na Gilbertu nova kleparska obrt, ob enem smo poročali, da je bilo mesto brez take obrti.

Žalibog, da smo bili napačno podučeni, kajti Gilbert Hardware Store, ki je slovenska posest, izvršuje vsa v kleparske posle namenjena dela.

V tej trgovini je interesiran go spod Leo Kukar, ki izvršuje vse kleparske posle kakor tudi v upejljavanjem vode in plina v stanovanja. Gotovo in iz srca priporočamo to že staro slovensko podjetje.

GRAND RAPIDS.

Dne 18. t. m. je bil od sodnika McClenehan obsojen Albert Keneay v 30letno prisilno delavnico in sicer k težkemu delu v državni jetnišnici v Stillwater za radi umora izvršenega nad nekimi James McDonald iz Bray Lake.

Obsojenec se proti razsodbi ni pritožil. Bil je kakih 20 let v okoli ci in dobro poznat v Itasco okraju.

HIBBING.

Trije rudarji Sranon rudnika so se ponesrečili ko so šli po progi Duluth, Missabe in Northern železnici. Dva rudarja sta bila mahoma usmrčena, tretji pa je dobil take poškodbe, da jih bode težko prestat. Mrtva sta John Laminpar in Emil Kockson, ranjen pa John Sari.

Ti trije možje so se podali na delo in preslišali so brizganje vla ka. Bilo je ob 6 uri zjutraj. Rudarji so imeli kape čez ušesa in so zaradi tega preslišali dohajajočega vlaka.

Eden ponesrečenec je bil raz dvojen, drugi je pa dobil smrtnosne poškodbe na glavi.

Josip Zand je danes prodal svojo Hibbing parno pralnico Fredu A. Moore ki je lastnik Mesaba parne pralnice.

Učiteljica Brigita Wilkinson iz Lincoln sole je prijavila policiji, da je nekdo udril v njeno stanovanje v Towaine hotelu ter ji odnesel zlato uro in \$4 gotovine. Policija drži zadevo tajno, sumi pa na dva moža, ki sta se nahajala isti dan v obližju hotela in katere sedaj zasleduje. Aretovan je bil tudi Italijan Zalincuri, ker ni pošiljal svojo 15 letno hčerko v šolo.

Hibbinska policija je izdala izvestje svojega delovanja za mesec oktober. 115 oseb je bilo obsojenih v ječo tekom meseca. Od tih je plačalo 36 kazen v globi, dve osebi sta bile odkazani glavni poroti, za druge se je pa šlo za manjše prestopke, ki so se poravnali izven in pri sodišču.

Dohodkov je imela policija \$743.11.

Dne 11. t. m. so imeli tu prvi snežni vihar in zapadlo je še precejšnje snega. Poskušali so že voziti z vlakami kar jim je šlo prav dobro.

Andrej Hren iz Kitzville je bil obsojen dvajsetdnevni zapor, ker se je v pijanosti zoperstavljal aretaciji. Hren se je protistavil proti policistu Ryan in morala sta priti še dva policista, da so ga spravili v ječo.

VIRGINIA.

Zaradi napada in pretepanja svoje žene se je imel zagovarjati Aleksej Zigovski iz Wolfa in je bil tudi radi tega aretovan. Ker je rekel, da ni kriv, pride njegova zadeva pred sodišče prihodnji pondeljek.

Naselnik Jalmer Dainen iz Pike Riverja 10 milj od Virginije je nenadoma prišel ob pamet. Skočil je iz hiše kjer je stanoval skozi okno, in se pri tem močno obrezal. Bil je oblečen le v spodnjo obleko in bosonog. Tako napravljeno je teklo do Armonde ho

tela, kjer ga je stražnik prijel. Ko so ga pripeljali v ječo videli, da mu je zmrznila ena noga. Dalnen je že več dni dni popival po gostilnah in so mnenja, da se mu je zmešala pamet vsled preobilega zavživanja alkohola.

Dne 11. t. m. je počestni paznik Christophenson z 20 možmi preiskavel zmznjeno Virginia je zero, da bi našel 10 letnega učen ca Ivana Bajuk. V torek so dečka pogrešili in mislijo, da je šel čez zmznjeno jezero, pri tem se mu je led udril in je utonil. Če jezero zamrzne in če je John utonil v jezeru, bodo našli njegovo truplo še le spomladi.

Službo dobi pošteno slovensko dekle za kuhinjska opravila.

Ponudbe naj se pošljejo na N. N. box 64 Ely, Minn., ali pa na upravo lista.

Slovensko-Amerikanski

Koledar za leto 1912.

je izšel ter je zelo zanimiv. Dobiti je za 30c. s poštnino vred pri "GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York. ali pa: 6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

Trgovina z otroki na Nemškem.

Grozno sliko o kulturni Nemčiji je podala bivša policijska asistentka Henrieta Arendt v Stuttgartu. Ker je bila preveč natančna in vestna v svojem uradu, so jo odpustili. Med drugim je opozorila javnost na trgovino z otroki, ki je v Nemčiji bujno razvita. Zdjaj je o tej stvari izdala celo knjigo. Knjiga pomenja grozno obtožbo nemških razmer. V Nemčiji je razvita "trgovina z malimi belimi sužnji", kakor pravi avtorica. Trguje se v velikem. Pred vsem trgujejo z nezakonski mi in osirotelimi otroci. To trgovino zakrivajo pod krimko adoptiranja. Imajo tam cele centrale za adoptiranje. Posebno iščejo otroke "diskretnega poroda". Me sečni promet v trgovini s temi otroci "diskretnega poroda" v Nemčiji ceni avtorica na 3000. Avtorica je imela kot policijska uradnica priliko natančno preiskati te razmere in podaja nekatere prav značilne slučaje. Posebno živahna trgovina z otroki je v Berlinu. Otroci se prodajajo po 300 do 10.000 mark posebno na Rusko v svrhu — prostitucije. Mnogo otrok se proda tudi v Pariz, kjer jih kupujejo državne sirotišnice in jih vzgajajo v svrhu pomlajenja francoskega plemena. Mnogo so krive porodne babice. Zakonski otroci se dražje plačujejo in berolinski reveži jih prodajajo v velikih množinah. Koncem knjige poziva Arendtova dr žavo, naj napravi konec tem razmeram.

NAŠI ZASTOPNIKI.

V zadnjem našem listu smo objavili imena nekaterih naših rojakov, ki so sprejeli naše zastopstvo. Te naše gospode zastopnik rojakom toplo priporočamo in naprosimo, da jim poverijo naročnino v katero so opravičeni pobirati.

Priobčimo imena tih želeč, da bi jim rojaki zaupali svoja naročila v največji meri.

Zastopniki so:

G. John Stupica, za Chisholm, Minn.

G. Mat. Kostanjšek, za Virginio Minn.

J. Josip Schmalzel, za Gilbert Minn.

G. Louis Peterlin, za Aurora, Minn.

G. Jakob Delak, za Biwabik, Minn.

John B. Smrekar, za Eveleth, Minn.

Anton Motz, za So. Chicago, Ill.

Frank Osredkar, North Chicago, Ill.

Kajetan Erzožnik, box 155 Somersel, Colo.

John Mikar Claridge, Pa, box 68

Mike Krivec, box 324, Primero, Colo.

B. L. Kapsh, za Ely.

Louis Vesel, za okrožje.

Dopisi

Pittsburgh, Pa, 8. nov.

Cenjeni g. urednik

Sprejel sem že več števil Vasega cenjenega lista in sem preudarjal ter tuhtal, kaj bi bilo Vase mnenje da ste pričeli z izdajo lista v tem žalostnem času, ko je bil naš narod v največjem prepri ru in nezadovoljstvu, brez zamer prejš sem vas obsodil, da nameravate med narod zasejati še več prepira, ko sem pa stvar bolj natanjko pregledal, sem se prepričal o svoji zmoti in obžaloval sem, da nisem postal vaš naročnik že od začetka. Sedaj sem pre pričan, da je vaše geslo prava bratska ljubezen a ne sovraštvo med narodom. Zatoraj vam kljčem le naprej po pravi poti do siljajne zmage.

Vaš list je najboljši slovenski list, ker se poganja za medsebojni bratski sporazum. Da, to je treba našemu narodu, za to se treba potegovati ker narod brez slege je narod kateremu je zaprta vsaka prihodnost. Zatoraj cenjeni "Narodni Vestnik" le neustra šeno naprej. Ko sem prebiral vaše članke, bil sem zelo vesel, ko ste odklonili v Vašem listu vse napade. Pač najlepši dokaz Vasega dobrega delovanja za narod. To je prava podlaga listu in vsak ga bode spoštoval in podpiral.

Popolnoma se strinjam z g. urednikom ki opominja vse časnikarje, da bi se listi med seboj ne prepirali, kakor tudi, da bi iz njih izločili osebne napade, ter ne sejali še večjega sovraštva med ljudstvo. Kaj moremo pričakovati od naroda ki je po časopisu nahujskan. Vsaka stranka misli za se, da ima prav, pri tem pa ne vidi kaj bi koristilo celemu narodu.

Iz naše naselbine Vam nimam poročati kaj novega. Na društvenem polju smo dobro oskrbljeni in lepo napredujemo. Imamo tudi naš tednik "Edinost", ki se tudi ne meša v strankstvo, ampak prinaša kolikor mu mogoče novic in dobrih podukov. Naši farani komaj čakajo 29 tega meseca, kajti ta dan je otvoritev nove šole in mnenja sem, da bo ta dan toliko občinstva skupaj, da bode lepo videti.

Najuljudneje so vabljena vsa pittsburska društva in v okolici, da s svojo obilno udeležbo pri morejo k najuspešnejšem praznovanju pomembnega dogodka.

Dvorano imamo v "Kranjsko-slovenskem domu", ki odgovarja vsem potrebščinam in smo prav ponosni na to našo narodno trdnjavo.

Pred sklepom svojega dopisa ključem vsem Slovincem: bodimo složni, če hočemo napredovati, in poslušajmo in prebirajmo dobro navodila ki jih prinaša "Narodni Vestnik".

Pozdrav vsem rojakom, tebi vrli list pa obilo naročnikov in predplačnikov.

John Mravintz.

(Op. ur.) Gosp. Mravintz, priporočamo se Vam, da se večkrat oglasite in radi Vam bomo pripustili prostora za Vaše podučne dopise. Delujmo za probej in povzdigo naroda, delujmo, da se složi ter da se v njim, če ne zatre, pa vsaj omeji nevošljivost in sovraštvo. — Pozdravljeni!

DELAVEC, PRISTOPAJ K ORGANIZACIJAM IN POKAZI SE, DA SE ZAVEDAŠ!

Naznanilo!

Uljudno naznanjamo cenjenim Slovincem in Hrvatom na Chisholmu in okolici, da smo kupili trgovino gosp. CL. TRAMONTINI, ter da smo na novo založili svežega mešanega in grocerijskega blaga.

Pri nas dobite po nizkih cenah najboljše blago, katero dobivamo iz najboljših skladišč in tovarn v Združenih državah.

Priporočamo se v obilen obisk.

SARTORI BROS.

CHISHOLM,

Minnesota.

Najmočnejša narodna banka v Mesaba Range je

First National Bank

HIBBING - MINN.

Premoženje cez \$1,000.000.00.

Posebno se priporočamo za zavarovanje in pošiljanje denarja.

Od vlog plačamo po 3% obresti.

Vest.

V črevljarskem oddelku prisilne delavnice v L. je bil med rednimi kaznjenci, katerim se ne bere iz obraza zlobna in razbojniška narava, mož srednje starosti. Bil je pridn, da je delal za tri. Njegove poteze so pričale, da se je po večletnem boju, kesanju in obupavanju odredel vsemu svetu, da je zati v sebi vse moči in nag-njenja do življenja.

Pri vratih se je prikazal sluga in spregovoril s starim paznikom par besed.

"O ne", je odgovoril paznik, oči pa so mu zazarele od veselja. "Bog ve, da on to zasluži; kako me to veseli! Toda —", u-molknil je, čez nekoliko časa pa pristavil: "vendar ne vem prav dobro —". Naenkrat se mu je obraz stemnil in pogledal je žalostno na tla:

"Ne, ne, Josip, če natančneje prevdarim, to ni sreča zanj, sedaj ne več." Nato pa je zaklical v dvo-rano: "Št. 57 takoj k gospodu rav-natelju!"

Mož resnega obraza je pokorno vstal. Prav nič se ni čutil, da ga kliče ravnatelj, kakor da bi se to godilo vsaki dan. Mirno in udano je korakal pred slugo. Tudi stari paznik se je obrnil za njim in zmaljal z glavo. "Ta je že obračunal s svetom."

Št. 57 je vstopil pred ravnate-lja, ki je motril jetnika s hladnim pogledom, kakor imajo navado nadzorniki sploh.

"Jakob Uršič —", je dejal in za trenutek utihnil. Št. 57 je dvig nil glavo. Tega imena že ni sliša skozi deset let in dasiravno je vedel, da se je nekdo poprej ta-ko zval, mu sedaj to ime ni več mnogo povedalo. Kar je bilo v zvezi s št. 57, je v teku let pola-goma umiralo in sedaj je mrt-vo.

"Jakob Uršič," je ponovil rav-natelj, "ker ste se skozi vrsto let tako vrljo zadržali, vložili smo prošnjo za pomilostenje, ki ni bila brez uspeha. Upam, da bo vaše bodoče življenje delalo čast mojemu trudu in skrbem, ki sem jih imel za vas."

Ravnatelj je utihnil, pričaku-joč veselega vsklika, zahvaljeva-nja in zatrjevanja. Toda Jakob Uršič ga je zrl nemo in topo, ka-kor da ni ničesar razumel.

"Prosti ste, Uršič," je nadalje-val ravnatelj, "in upam, da se boste obnašali zunaj dostojno." Št. 57, sedaj zopet Jakob Uršič je malomarno pokimal, se obrnil in odšel.

Ravnatelj je začuden gledal za njim in zmaljal z rameni.

"Pišite!" je narekoval tajniku.

— Pred vratni ravnateljeve so be je Jakob za trenutek obstal, kakor da bi hotel zbrati svoje mi-sli, potem pa je hotel zopet pro-ti delavnici. Toda paznik, ki se mu je približal, ga je prijel za roko in mu rekel: "Pojdite zme-noj, duhovnik želi z vami govoriti, — potem vam vrnem vašo o-bleko."

Duhovnik zavoda je bil še mlad človek. Pogledal je Jakoba z ljubeznivimi, usmiljenjem izra-žajočimi očmi in molčal. Jakob pa je postajal vedno bolj nemi-ren in je sramežljivo mečkal ka-po.

Duhovnik se mu je približal, prijel kaznjenca za roko in mu rekel:

"Pravičnost je dobila zadošče-nje. Deset let ste se pokorili in obžalovali krvavo dejanje strasti. Sedaj je dobro, da ste prosti. Stvarnik hoče, da vsak živi, za kar ga je namenil. Bog hoče, da posameznik živi za splošno ko-rist, in ne, da po storjenih pregre-hah obupava in sam ugasi iskro, bi jo je vzgala v njegovem sr-cu božja usmiljenost. Pojdite v svet in ne pozabite nikdar, kaj ste storili, pomislite pa tudi to, da vam je na prosto dano, da sa-mi sebe odkupite s tem, da ved-no pomislite, da ste samo člo-vek."

Jakob se je spočetka obnašal, kakor da ga ne bi nič brigalo; po lagoma pa je začel umevati, kaj duhovnik govori in zakaj se gre. Naenkrat pa se ga je lotil obup in nepopisen strah. Spustil je ka-po na tla in tako prestrašen zrl duhovnika, da ga je ta vprašal:

"Ljubi mož, kaj vam je?"

"Ne ven, ne ven! Pustite me tu kaj! Nočem misliti na ono. Za Boga vas prosim, ne ven!"

Pokleknil je in prosil s sklenje-nimi rokami.

Mladi duhovnik se je prestra-šil, ko je videl tako potrtega kle-čati pred seboj. Ljubeznivo ga je prijel za roko in ga posadil na stol.

"Ljubi prijatelj," mu je rekel potem mirno, "kakor sem slišal, imate nekaj premoženja. Prese-lite se v kako večje mesto, kjer bo le policija znala za vašo pre-teklost. Da pa vas ona ne bo na-dlegovala, za to bom že jaz po-

skrbel. Uredite si delavnico ali malo prodajalno, kakor že hočete. Nič vas ne bo oviralo, da boste mirno in vdano prenašali, kar vas teži. Med pridnim delom se bo-dete počasi zopet prilagodili življenju."

Tiho je poslušal Jakob, iz oči pa mu je se vedno seval strah. Ves izmučen je rekel naposled:

"Med svetom ne opravi nič več. Ne čutim več v sebi moči, ki bi jo moral imeti, ako bi mogel in hotel koristiti bližnjemu. — Ko je takrat žena ležala pred me-noj in se ji je srčna kri razlivala po prsih in je s vsakim trenu-tkom bolj bledele njen ljubeznivi obraz, takrat sem tudi jaz prene-hal živeti. Zame je bila samo še kazen in pokora do konca življe-nja. To je bila še velika milost zame, da mi je vsled bolečine o-trpnilo srce, da sem postal top in gluha za vse na svetu. Sedaj zo-pet obujate, kar sem že skoro po-zabil. Vem, da mislite dobro, to-da jaz ne prenesem več življenja. Vzemite moj denar in ga razde-lite med reveže ali obrnite ga, ka-kor hočete, mene pa pustite tu-kaj, da krpam čevlje dalje in ne budite me nikdar več."

Z usmiljenjem je gledal duhov-nik na nesrečnega, ki je z enim samim hipnim in nepremišljenim dejanjem ugonobil dvoje življenj. "Poskusite, saj bo šlo, saj mo-ra iti. Dolžnosti bodo dale vaše-mu življenju drugačno obliko in snov, čeprav se vam zdi žal, ko vnovič stopate v življenje, to ne-mogoče. Delajte sami dobro, ko-likor vam dopuščajo razmere. Vi deli boste, da bo našlo mir vaše srce, ko boste pomagali svojemu bližnjemu in sicer boljši mir in boljšo tolažbo, kakor mislite, da jo uživate tukaj v obupu."

Toda tudi te besede niso Jak-o-ba potolažile. Nemirno je zmaje-val z glavo in nikdo ne bi mogel misliti, da laže ali da se hlina, ko je rekel: "To mi ne pomaga nič več, za mojo vest je tu najbolj-se."

"Samo poskusite, Jakob, boste videli, da bo šlo." Podal mu je roko. "Pojdite v Trst, Jakob; tu imam naslov neke prijazne, sta-re vdove. Pri njej boste lahko stanovali, dokler boste hoteli. Idite, Bog vas bo spremljal. Ska-žite se pravega moža in pomisli-te, da morate na vsem človeštvu popraviti, kar ste zagrešili."

Cez dve uri s eže željal Jak-ob proti Trstu.

Trdnjo je sklenil, da se s vsemi močmi zopet oprime življenja. Pri vdovi, katero mu je duhovnik priporočil, ni mogel dolgo ostati ker je imela premalo prostora.

Sam si je najel pripravno stano-vanje, je uredil in okrasil z vsem kar je potreba čevljarju. Komaj pa je vse uredil in se je vsedel na svoj trinožec, da bi se lotil dela, odpovedala sta mu duša in telo. Ni mogel. Vse ga je razburjalo, okolica in samotna in zavedanje, da mu je na prosto dano, da dela ali počiva. Konec je bilo miru in tiste brezbriznosti, ki si jo je pri-dobil v teku let v zaporu. Vse orodje, kladivo, kopita, nož, vse ga je spominjalo. Ko je bilo do-vršeno ono grozno dejanje, osta-la mu je samo tolažba, da se bo pokoril celo življenje. Saj se je sam obtožil umora, toda s tem niso bili sodniki zadovoljni. Obso-dili so ga radi uboja.

Ko je pred njim umirala žena, ki mu je bila vse, mu je tiho še-petala: "Sama ne vem, kaj me je tako vlelo k drugemu. Slaba sem, toda ljubila sem samo te-be."

Leta in leta ni videl drugega kakor čevljarsko orodje v prisilni delavnici, sedaj pa je zopet videl svojo ženo in zdelo se mu je, ka-kor bi se zgodilo šele včeraj. Na-menoma si je vse drugače uredil, kakor je bilo takrat, toda kljub temu mu je vstajala preteklost vsak dan bolj jasno pred očmi. Ne da se povedati, kako je trpel Jakob. Sam sebi je prigovarjal, da še nikakor ne sme biti konec njegove kazni, in v resnici si je zazelel nazaj one mirne samote in brezbriznosti v prisilni delav-nici.

Živel je kakor čudak. Sosedje so stikali glave in si šepetali na-ušesa: vsi so ga obsojali, ničesar dobrega niso vedeli o njem. Celo berač, kateremu je usilil večjo vsoto denarja, celo berač ga je opazoval sumljivo in se hitel kri-žati, ko je odhajal.

Neko jutro je bilo v hiši, v ka-teri je stanoval, vse pokonci. Za izurjenim psom, ki je sledil tata, so se prikazali detektivni in poli-caji. Pred vratmi, kjer je stano-val Jakob, se je pes ustavil in je začel lajati. Jakob je odprl in v sobo so stopili uradniki in pes.

Sosedje so si pomežikali. Prišla je tudi revica, kateri je dal več-raj Jakob deset kron in si misli-la: "Ali nisem zmirom rekla? To ni dober človek."

V sobi pa so stali varstveni or-gani in ga obdolžili tatvine bise-rov v ulici S. Martiri.

Jakob jih je nekoliko časa za-

čuden zrl, potem pa je povesil oči v tla, kakor da bi nekaj iskal.

Dolgo jim ni odgovoril na no-beno vprašanje, dokler ni komi-sar nad njim ježno zavpil: "Za vraga, saj morate vendar uvideti, da je jasno dokazano. Ali hoče-te res še zanikati in lagati?"

Jakob ga tudi sedaj ni pogledal "Ne lažem," je rekel odločno. "To je edino pametno," odvr-ne komisar. "Toda kje imate u-kradene dragocenosti?"

Jakob je zmigal z ramo in mol-čal.

"No, bomo že našli." Vse so preiskali, toda brez uspeha. Ko so pa našli denar, katerega je im-el Jakob še precej, namuzil se je komisar in rekel: "Tako, ta-ko!"

Ukradenih biserov pa niso do-bili. Sploh so zvedeli od Jakoba jako malo. Vse je priznal. Obso-dili so ga zopet na deset let in ga odvedli že v drugič v prisilno de-lavnico v L. ...

Ko ga je ravnatelj spoznal, zmaljal je nevoljen z glavo in si mislil:

"No ja, vedno in vedno isto," in ko so odvedli Jakoba, se je raz-jezil. "Ne pustim se več od tega duhovnika za nos voditi. Kaj bo tak mladič učil nas stare. Ne po-zna še sveta. To je zopet dokaz, da se smem zanesti le sam na-se."

Ko je zvedel mladi duhovnik, da so Jakoba zopet privedli, se je močno užalostil. Potem pa ga je dal poklicati.

Jakob je prišel in zamišljen s povešenimi očmi stal pred njem in molčal. Šele ko ga je duhov-nik vprašal: "Jakob, ali se je res moralo to zgoditi?" je povzdignil oči in tiho odvrnil: "da, moralo je tako priti." Tedaj se je vzne-voljil velikodušni duhovnik. Ni ga sicer ostel, niti besedice mu ni več rekel, obrnil se je, odšel in nič več se ni zanj brigal.

Preteklo je zopet par let. Jak-ob je štirideset let, pa je izgle-dal kakor starček šestdesetih let. Zguban obraz je kazal enake poteze, kakor poprej. Hujšal je dan za dnem in nekega dne je umrl. Do konca se je popolnoma zavedal; duhovnik katerega je prosil, mu je zatisnil oči.

Veliko hudega pozna duhovnik v jetnišnicah, toda ko je umrl Jakob Uršič, so porosile njegove oči solze. Z belim prtom je pogr-nil mrtvecu obraz in odšel k rav-natelju v zasebno pisarno in mu govoril o nesrečnem Jakobu in o njegovih zadnjih besedah, o ka-terih je želel, da jih pove ravnatelju.

"Njegova žena je bila dobra, toda nekoliko lahkomišelnja. Do-pustila je, da ji je dvorjanih neki gospodiči Jakob, ki jo je neskon-čno ljubil, je seveda to opazil. Nekoč jo je posvaril z ostrimi be-sedami, pa se je takoj kesal, zgru-dil se je čez stol in se bridko raz-jokal. V tistem trenutku je žena pograbila nož in si ga v razbur-jenosti zasadila v srce. Jakoba, ki je bil jako dober človek, je to tako vznemirjalo, da je bil prepi-čan, da je njene smrti kriv le on. Njegova vest ni prej mirovala, da se je prijavil sodišču in umor prevzel nase. Če preberete zapis-nik njegovih obravnjav, boste vi deli, da je na vsa vprašanja in o-čitanja — kratkomalo molčal."

Ravnatelj si je pulil brado.

"Toda kaj pa ona tatvina —"

"Tudi biserov ni on ukradel. Mogoče je, da je tat dan poprej Jakobu ukradel čevlje, katere je imel obute, ko je ropal, samo da je napeljal policijo na napačno sled. Verjemite mi, Jakob je bil nedolžen. Kar je izpovedal zad-njo uro, to verjamem."

"Tudi jaz," je odvrnil ravnate-lj; vstal je in ponudil duhovni-ku roko: "Ljudi spoznati je pač težko," je rekel resno, "zato bo-deva v bodoče zopet skupno de-lovala, kajne?"

—

SLOVENSKA ČITALNICA

Ely, Minn.

Črni in beli židje v Indiji.

Med številnimi rodovi in nari, ki so se v teku tisočletij nasta-nili v Indiji so se najdalj obdr-žali židje. Največ jih je v Cochi-nu, kjer imajo lastne občine. Ti židje pa so dvoje vrste in se loči-jo med sabo. En rod je ohranil vero, navade, običaje, obleko in tudi svojo belo polt. Ti se naziv-ljajo beli židje. Naselili so se v Indiji po drugem razrušenju Je-ruzalema okoli l. 68 po Kristusu. Drugi rod pa, ki je prišel v Indi-jo takoj za Feničani približno 1000 let pred Kristusom je ohrani-l samo vero in nekaj pristno ži-dovskih značajev in lastnosti. Si-ker so izpremenili ti židje vse. Postali so črni in dobili široke nazgovor zavilane nosove, imajo okrogle obraze in črne kodrate lase. Beli židje so jako ponosni in se imenujejo "Beli domačini." Žive v dobrih razmerah in se sma-trajo za boljše in več vredne kot so njihovi črni bratje s katerimi nimajo posebnega prijateljstva. Tudi se z njimi, kakor tudi z dru-

gimi rodovi prav malo mešajo in se ženijo običajno le med sabo.

Srbski milijonar zapustil svoje premoženje belgrajski univerzi.

Večkratni milijonar Luba Ce-lovič je zapustil svoje premože-nje belgrajski univerzi.

Društvene vesti.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA.

Štev. 1, J. S. K. Jednote.

Je najstarejše Slovensko Pod-porno društvo Jugoslovanske Ka-toliške Jednote v Ely, Minn.

Redne seje društva se vršijo vsako prvo nedeljo po 20-tim v mesecu, v Cerkvini dvorani ob 2 uri popoldne.

Društvo uljudno vabi za pri-stop vse Slované. Zavarujejo se lahko za smrtnino od \$500.00 do \$1000.00, za bolno podporo do \$420.00, za izgubo roke ali noge \$400.00, za izgubo obeh rok ali obeh nog, ali ene roke in ene no-ge \$800.00, za izgubo enega oče-sa \$200.00 in obeh očes pa \$800.00 ravno tako se plača popolna pod-pora \$800.00 za popolno onemo-gljost vsled kakoršnekolik pone-srečbe.

Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka smrtnine.

Rojaki boljšega društva si ne morete omisliti ki bi Vam placalo toliko podpor, društvo je zdru-ženo z J. S. K. Jednoto, ki poslu-je po popolnoma varnem sistemu, tako da se za Vaše podpore lahko popolnoma zanesete.

Za nadaljna pojasnila se je obr-niti:

Josip Spreitzer, predsednik Box 974.

Karol Merhar, tajnik, Box 319.

Maks Levstik, blagajnik.

John Matkovich, zastopnik.

Frank Jerich, bolniški načelnik, Box 884.

Vsi na Ely, Minnesota.

Prvo Slovensko

Borštarsko podporno društvo

Sv. Frančiška štev. 1027.

Catholic order of Foresters.

Ely - Minn.

Se priporoča vsem Slovincem

za obilen pristop.

Vsak kateri more zraven slo-venskih Jednot, držati še eno Jed-noto, bi moral biti član našega društva, kjer bi se marsikaj le-pega naučil.

Borštarska društva imajo lep obrednik po katerem vodijo svo-je seje in iz katerega se vsak lah-ko nauči lepe dostojnosti pri dru-žtevni sejah.

Društvo sv. Frančiška obred-u-je popolnoma v slovenskem je-ziku tako, da je vsakemu rojaku umljivo.

Pri nas se lahko zavaruje za bolno podporo po \$20 na mesec in za smrtnino za \$500, \$1000 in \$2000.

Seje se vršijo vsako četrto ne-deljo v mesecu v Gleason dvora-ni ob 8 uri zvečer.

Za nadaljna pojasnila se je o-brniti na:

Geo. L. Brozich, C. R.

Paul Bukovec, V. C. R.

Joseph Gerzin, F. S.

John Matkovich, R. S.

Jos. Schweiger, T. K.

Stefan Agnich, S. C.

SLOVENSKA ČITALNICA

Ely, Minn.

Prostori se nahajajo v g. Josip Mantelnovi hiši. Vsak član dobi ključ od čitalnice in jo lahko po-haja vsaki dan od 9 ure popoldne pa do 11 ure zvečer. Za izposi-jilo knjig dobite knjižničarja v čital-nici vsako nedeljo ob 10 uri do-poldne.

Rojaki kateri ste ukaželjni in radi čitate, pristopite k čitalnici katera je znamenje našega napre-dka na polju izobrazbe. Pristopni-na znaša samo 50c in mesečina samo 25c na mesec.

V zalogi bomo imeli vse slo-venske liste iz Amerike in stare domovine, kakor tudi veliko šte-vilo slovenskih knjig, tudi angle-ških bomo imeli za tiste, ka-teri se hočejo urediti v angleščini.

Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v čitalnici.

Predsedni: John Teran.

Podpredsednik: Josip Pešelj.

Tajnik in arhivar: Anton Hrast

Blagajnik: Karol Merhar.

Nadzornik: Matija Zgonc.

Razprodaja vsled preobile zaloge

Vsled prenakopičene zaloge blaga smo pristiljen da spravimo blago v denar in plačamo nase račun blago razprodati in sicer za cenokakor v Duluthu se bilo. Tu vam označimo nekoliko cen:

Možke suknje:		Možke obleke:	
\$30.00 vredne	sedaj \$19.48	\$30.00 vredne	sedaj \$19.48
\$25.00 vredne	sedaj \$14.48	\$25.00 vredne	sedaj \$14.48
\$20.00 vredne	sedaj \$11.48	\$20.00 vredne	sedaj \$11.48
\$15.00 vredne	sedaj \$9.48	\$15.00 vredne	sedaj \$9.48
\$10.00 vredne	sedaj \$ 6.48	\$10.00 vredne	sedaj \$ 6.48

Spodnja obleka:		Volnene in flanelaste srajce:	
\$0.50 vredna	sedaj \$0.29	\$3.50 vredne	sedaj \$1.48
\$0.75 vredna	sedaj \$0.39	\$2.50 vredne	sedaj \$1.48
\$1.00 vredna	sedaj \$0.69	\$1.50 vredne	sedaj \$1.48
\$2.00 vredna	sedaj \$1.19	\$1.00 vredne	sedaj \$1.48
\$2.50 vredna	sedaj \$1.69		

Volnene Makinaw suknje:		Volnene nogavice:	
\$7.50 vredne	sedaj \$4.98	\$0.50 vredne	sedaj \$0.29
\$5.00 vredne	sedaj \$3.48	\$0.25 vredne	sedaj \$0.29
\$3.00 vredne	sedaj \$1.98		

Bodite uverjeni da ta prodaja pomeni denar za vas. Mi imamo NAJBOLJŠE blago, ki se ga ne dobi povsod. KAPE, SUKNJE, OBLEKE vse je sveže in ne prestano. Kupi sedaj in po-hraniš si novce.

Economy Clothing House

400. W. Superior St.

P. S. Če prideš iz Range v našo trgovino in kupiš blaga za najmanj \$25, povrnemo ti polovico stroškov za železnico.

FIRST NATIONAL BANKA

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - \$500.000.

Preostanek in nerazdeljen

dobiček - - - - - \$1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obrestni hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

Helps Shea trgovina s pohištvo

in pogrebni

312 Grant Ave. EVELETH, MINN. Phone 51

Najboljše vrste pohištvo, postelje

motroci, oprava izvršujemo po

kratkem naročilu. - Proda-

jamo dobre peči in sploh

vse v to stroko spa-

dajoče stvari.

IT'S TOO LATE TO GRIEVE

"Tri leta je hranil svoj prihranek doma neki Valentin Bie-gowski iz 730 Garden Str. Imel je \$600 v zlatu in \$390 v banko-cih. Hranil je denar v postelji. Ko pride enkrat iz dela vidi da mu je zgorela hiša, a s to tudi ves prihranek. Policija išče če je mo-goče dobiti zlato!"

Če imaš denar, ali ti ne lahko zgori, ali ti ga ne lahko ukradejo?

NAŠA BANKA JE VAŠA BANKA.

Miners State Bank

na Chisholm, Minn.

zaloga
no prisli
nase rae
Duluthu
obleke:
sedaj \$10
sedaj \$10
sedaj \$10
nelaste sra
sedaj \$10
sedaj \$10
sedaj \$10
nogavice:
sedaj \$10
sedaj \$10
za vas. Mi
KAPE, Mi
pi sedaj in
Hous
kupi blaga
železnico.
ANKA
00.000.
zdeljen
50.000.
svoje
pohiš
jemo po
Proda
plo
pa-

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.
Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.
Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.
3% obresti od vlog.

Frank Medved
CHISHOLM, MINN.
Phone 101.
PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.
NAJBOJŠA POSTREŽBA ZA VSAKOVSTNIMI PIJAČAMI.

Stefan Zgonc
javni notar
CHISHOLM, MINN.
IZDELUJE POLNOMOČI, UPNE POGODBE IN VSA DRUGA NOTARSKA DELA.
GLASITE SE PRI MENI!

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna
NAJSTAREJSI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI.
PRIHRANIM VAM DENAR ZA VSEH POTREBŠČINAH.
PREPRIČAJTE SE!

John Bradač
gostilna in prenočišča
CHISHOLM, MINN.
Zraven mestne dvorane.
SE PRIPOROČA SVOJIM NANCEROM ZA OBILEN POSET. IZVRSTNA POSTREŽBA ZA ZAGOTOVLJENA.
OBISČITE ME, KADAR STE V MESTU.

Kaner bratje
Eyeleth, Minn.
109 Grant Ave. Phone 138.
Danes dobimo celo karo najboljši krav, mladih in močnih.
Kdor želi dobre krave naj se oglasi pri nas. Blago je prve vrste.
Oglasite se in oglejte si blago pri nas.

Zgodovina Združenih držav.
Osvojitev Kanade in doline Mississippi je ustvarila potrebo, da je morala angleška vlada nekaj storiti za notranjo upravo, da je pa to storila je ustanovila tri nove pokrajine. V Kanadi je ustanovila novo pokrajino Quebec, ki je takas mejila države severno od sedanjeje države New York, Vermillion, New Hampshire in Maine, na južni strani od pokrajine, ki je dobila od Španške, je ustanovila dve državi po imenu East in West Florida. Ob enem z ustanovitvijo novih pokrajin je določila mejo in sicer okolo vseh rek v Združenih državah, ki se izlivajo v atlantski ocean. Kolonistom je bilo prepo vedano se naseljevati zapadno od te meje, ker ta zemlja je bila določena za rezervacijo Indijancev. Ko so na ta način ustanovili vlado za na novo dobljene pokrajine, je bilo treba nekaj storiti za njih obrambo ker tačas ni nikdo dvomil, da bi francoska in španska vlada ne skušala nazaj dobiti te pokrajine. V doseg tega so poklicali 10.000 mož milice, katero so nastanili po vseh večjih postajankah in sicer od Canade do Floride.
Ta milica je bila plačana nekaj od na novo ustanovljenih kolonij, nekaj pa od angleške vlade same. Davke za vzdrževanje te milice so bili naloženi na nove kolonije, katere so dobivale, največ od trgovskega prometa z drugimi državami, kakor davek od sladkorja in sirupa in z razpečevanjem in izdajanjem davčnih znamk. Davek na sladkor je povzročil veliko nezadovoljnost med prebivalci kolonij. Davek ni bil sicer nov, kajti angleški parlament je naložil že leta 1733 davek na sladkor v vseh pokrajinah. Namen tega davka je bil, primorati vse koloniste, da so kupovali iz izdelke edino le od angleških trgovcev. Petkrat so ta davek obnovili in po šestem je prenehal leta 1663? Kolonije so namreč naprosile angleško vlado da se davek več ne obnovi, toda parlament ni vslišal te prošnje, davek je znižal le nekoliko in naložil novi davek na kavo, vino in več drugih pridelkov, ki so prihajali iz Francoske in Španije.
Pred letoma 1764 ni bilo v ameriških kolonijah ničozvanega notranjega davka, denar ki ga je dobival angleški kralj od novih kolonij, je bil vedno v proračunu od postavodaje. V tem letu pa je določil angleški parlament, da se uvede tudi notranji davek.
Kako hitro so zvedeli naseljenici, da pride ta davek v veljavo, so se silno razburili in pričeli ugovarjati proti angleški vladi po svojih zastopnikih v angleškem parlamentu.
Zastopniki so v parlamentu 1. 1765 strogo nastopali, toda Greenville, tedanji minister se ni dal pregovoriti in se je kljub protestom novi davek uveljavil dne 22. marca 1765.

KITAJSKI PACIJENTI.
Nekdo hoče odpreti vrata in misliti sem, da je otrok bolniške strežnice, ki prihaja večkrat k meni na obisk. Vendar ko zaslišim glas: "Yi sang tshoi nal li," kar se pravi: je tu doma zdravje: — velim lok — notri.
V sobo stopi mož z nekim dečkom. Oba se vlezeta pred me noj na zemljo, kljub da se jima branilo. Ko vstaneta me praša Kitajec "kako se počutim visokost?" Koliko imam sinov, in koliko hčera. Nadalje me praša koliko je veljala moja suknja — In še le po nekaj časa mi pokaže na sina in mi reče: "Ta bolha ima zobobol." — Pregledal sem dečka in mu izdrl zob. Kitajec potem zapusti sobo, pred vratni pa začne pokati, da je bilo kaj. Ko pogledam ven, vidim, da mi je v počast in zahvalo Kitajec zažgal pokalice.
Dosti pacientov pride k meni z oteklinitami, a vsi pravijo, da so jih dobili radi tega ker njih oče leži v grobu na napačni strani. Če ima kdo revmatizem je mnenja, da ga je dobil od prepiha, ki je nastal vsled tega, ker mestna vrata niso na pravem mestu.
Zelo se čudi Kitajec, če mu po tipam žilo, kajti on je mnenja, da se na žili spozna vse kaj drugega. Neverjetno se jim zdi če rečem istim ki imajo otečeni trebuh, da imajo vodo v trebuhu (vodenico). Njih zdravnihi je rekli, da je zrak.
Pa tudi nevhvaležnosti je dosti. Neki Kitajec, katerega mater sem zdravil in je umrla, je zah-

KITAJSKI PACIJENTI.
Nekdo hoče odpreti vrata in misliti sem, da je otrok bolniške strežnice, ki prihaja večkrat k meni na obisk. Vendar ko zaslišim glas: "Yi sang tshoi nal li," kar se pravi: je tu doma zdravje: — velim lok — notri.
V sobo stopi mož z nekim dečkom. Oba se vlezeta pred me noj na zemljo, kljub da se jima branilo. Ko vstaneta me praša Kitajec "kako se počutim visokost?" Koliko imam sinov, in koliko hčera. Nadalje me praša koliko je veljala moja suknja — In še le po nekaj časa mi pokaže na sina in mi reče: "Ta bolha ima zobobol." — Pregledal sem dečka in mu izdrl zob. Kitajec potem zapusti sobo, pred vratni pa začne pokati, da je bilo kaj. Ko pogledam ven, vidim, da mi je v počast in zahvalo Kitajec zažgal pokalice.
Dosti pacientov pride k meni z oteklinitami, a vsi pravijo, da so jih dobili radi tega ker njih oče leži v grobu na napačni strani. Če ima kdo revmatizem je mnenja, da ga je dobil od prepiha, ki je nastal vsled tega, ker mestna vrata niso na pravem mestu.
Zelo se čudi Kitajec, če mu po tipam žilo, kajti on je mnenja, da se na žili spozna vse kaj drugega. Neverjetno se jim zdi če rečem istim ki imajo otečeni trebuh, da imajo vodo v trebuhu (vodenico). Njih zdravnihi je rekli, da je zrak.
Pa tudi nevhvaležnosti je dosti. Neki Kitajec, katerega mater sem zdravil in je umrla, je zah-

Za gospodinje.
MLEČNA SHRAMBA.
Pravilna shramba za mleko mora biti svetla, zračna, hladna in ne prevlažna. Svetloba uničuje bakterije, sveže zrak ovira razvoj škodljivih bakterij, suh prostor o- viri en del razvoja škodljivih bakterij ali glivic.
Kaj ne, to so lepe pobožne želje mlekarstva, vendar ne nemo goče. Gospodinja, ki ima več mleka in dosti prostorov na razpolago, naj odloči en prostor, če tudi majhen, samo za mleko. Tu mora vladati največja snaga. Tu di posode ali vzdignega malega bazena za mrzlo vodo, kjer se mleko hladi, ne sme manjkati. V krajih, kjer se ima vodovod na razpolago, se to lahko naredi, da sveža voda pri enem koncu pri- teka, na drugem odtoka. Gospo- dinja, ki mora shranjevati mleko v jedilni shrambi, naj pazi vsaj na to, da izpolni v kolikor je mo- goče navedene potrebne pogoje. Predvsem pa mora paziti, da ne daje v to shrambo stvari, ki gni- jejo ali močno kislo dišijo. Raz- kroj gnilih stvari povzroča smrtni razvoj škodljivih bakte- rij, ki mleko lahko popolnoma pokvari. Mlečna shramba mora imeti betoniran tlak, da se lah- ko pomije. Okno mora imeti mre-žo, tako gosto, da muhe ne mo- rejo skozi. Nič ni tako neokusno, kakor mlečna shramba, v kateri je veliko muh. Nadalje mora bi- ti shramba tako narejena, da lah- ko prihaja svež zrak in odhaja slab zrak s pomočjo ventilacij, katere morajo biti zamrežene, da nimajo miši in podgane doho- da. V taki shrambi se človek pri- jetno počuti, tembolj še, če je svitla in pogostokrat pobeljena. Apneni belež pomori gnezda bak- terij.
Z vsi odločnostjo pa naj na- stopijo gospodinje proti običaj- nim zaprtim mlečnim omaram. Beseda "mlečna omara" pove, da je to shramba edino samo za mle- ko. Navadno pa se imajo tudi v njej druge reči, ki ne spadajo v mlečno omaro.
Pomislimi je samo potreba, da se gorko mleko nalije v latvice, katere se takoj postavi v orma- ro ter zapre. Iz gorkoga mleka odhajajo plini in gorkota in mle- ko se kisa, vsled tega postanejo omare vlažne in so pravo gnezdo bakterij. Take omare se tudi hit- ro pokončajo, ker vlažnost pok- varja les, da hitro razpada. Ako že morate imeti res mlečne o- mare, naj bodo tako narejene, da bo do služile svojemu namenu. Na omaro pritrdite na obeh straneh žičnato mrežo in sicer tako, da bo imel zrak in svetloba dostop, mleko bo ostalo sveže in zdravo. Postavljati mleko po sobah, kjer se stanuje, je odločno oporekati. V takih prostorih nima mleko le slab okus, ampak se tudi napra- ši. Omeniti je tudi še, da se mle- ko ne sme shranjevati v zaprtih kanglah. Ako se v kangli shra- ni, mora biti odprta. Mleko v za- prti kangli zaduho diši.
Ako si mleko po molži precedi- la, za tem v vodi ohladila ter postavila v snažno nalite latvice v zračno in svetlo shrambo, imaš lahko zavest, da si izpolnila vse potrebne pogoje modernega mle- karstva.

KAKO JE POTOVAL TURŠKI SULTAN NA FRAN- COSKO.
Znano je, da papež ne sme iz- stopiti iz Vatikana in stopiti na italijanska tla. Ne brani mu si- cer italijanska vlada, vendar pa- peži ne smejo to storiti od istega časa, ko je bilo konec papeže- vega kraljestva. Takorekoč obso- dili so se sami v suženjstvo in si- cer za toliko časa dokler verniki ne prisilijo Italijo (?), da povr- ne papežu njegovo nekdanjo dr- žavo.
Imamo pa še enega verskega poglavarja, ki ima prostrano de- želo, vendar svoje dežele ne sme zapustiti. Zapusti je lahko le ta- krat, če z mečem v roki seže po drugi deželi. In to je turški sul- tan.
Vendar leta 1867 je Mahome- dov naslednik vendar le šel v Pa- riz.
Dolgo se je ukrepalo na kak- šen način bi se potovanje izvr- šilo. Da bi sultan Francozom na- povedal vojno in šel z mečem v roki v njih deželo ni kazalo. Po- zneje je dal sultan razglasiti po turških časnikih, da je kralj odlo- čil podariti sultanu francosko de- želo in da more zaradi tega odpo- toovati v Pariz. Res je šel. Ko se je pa vrnil, je zopet dal razgla- siti, da je iz uljudnosti sicer spre- jel dar, da ga je pa vrnil nazaj.

PAPUANSKI OČENAŠ.
Marsikaj čudnega se poroča o prestavah molitev in verskih raz- kladanj v druge jezike. Neki mi- sionarji ni zamogel pri Papuan- cih dati primere o dobrem pa- stirju, kajti ta rod ne pozna ne ovac, ne pastirjev.
Bavarski misijonarji v New Guinea so prestavili "Oče naš" v papuanski jezik pri tem pa imeli še precej težko, ker primanku- je izrazov. Prestaviti niso mogli "Oče naš, ki si v nebesih" — pa- če pa so rekli "Oče naš, ki sedi v nebesih." Tudi "pride k nam tvo je kraljestvo" je bilo težavno in prestaviti so morali: "pridi k nam veliki poglavar." "Daj nam vsakdanji kruh" je pri Papuan- cih tudi bilo nekaj težavnega, ker tamošnje ljudstvo se živi le od mesa in kruha niti ne pozna. Zaradi tega molijo v svojem "O- čenašu". "Daj nam vsakdanje meso."
Ker papuanski jezik ne pozna izraza za skušnjave, so rekli v očenašu "ne pusti nas na slabo pot." Toraj očenaš se pri Papu- ancih glasi tako:
"Oče naš ki sedi v nebesih, častito je Tvoje ime. Pridi k nam veliki poglavar, zgodi naj se tvo ja volja kakor pri duhovih, tako pri ljudeh. Daj nam danes vsak- danje meso, odpusti nam naše grehe, ne pusti nas na slabo pot, temveč reši nas iz rok vsega zla."

Stoletniki v Evropi.
Nemški državni sanitetni urad je izdal zanimivo statistiko o evropskih stoletnikih. Statisti- ka kaže, da je južno podnebje za- daljše življenje boljše kot sever- no in da uspejajo patrijarhi na toplem jugu veliko bolj kot v hla- dnem severu. Med tem ko pride v Bolgariji, na vsakih 1000 prebi- valcev že en stoletnik se jih mo- ra prešteti v Nemčiji skoraj en milijon predno se pride na enega, ki je doživel sto let. Bolgarija i- ma 3883 stoletnikov, Nemčija pa, ki je toliko večja jih ima samo 76. — V Rumuniji je 1074 stolet- nikov, v Srbiji 573, na Španskem 410, na Francoskem 213, v Itali- ji 197, v Avstro-Ogrski 113, na Angleškem in Skotskem 92, na Ruskem 89, v Norvegiji 23, na Švedskem 10, v Belgiji 5 in na Danskem 2. Švica nima sedaj no- benega stoletnika.

Maks Volčanšek
Eyeleth - Minn.
Je otvoril prvo slovensko trgovino v Minnesoti z raz- nimi likerji na debelo.
Rojaki!
Kadar pohajate slovenske gostilne, zahtevajte bla- go, katero prodaja vaš rojak, in
Trgovci!
Dajte naročila svojemu, kateri vam da najboljše blago po boljših cenah kakor tujci. Prihranite naro- čila za njega.

Josip Scharabon,
415. West Michigan St. DULUTH, Minn.
BLIZO UNION POSTAJE
Kadar pridete v Duluth posetite me. Zagotavljam vam izvrstno postrežbo v moji gostilni.
Posilja denar v svojo domovino po tvrdki Frank Sakser Co. Prodaja parobrodne liste.

Anton Zalar & Co.
EVELETH,
503 Grant Ave. Phone 147.
Priporoča novo otvoreno trgovino
grocerijskega blaga,
kakor tudi
mesnico
s svežim in suhim mesom, perutnino in domače klobase.
Kupujte potrebščine pri nas in mi vas zadovoljimo.

Rojakom na znanje!
Prva in jedina slovenska izdelovalnica unijskih kratkih in „Verzinka“ smodk ter prodaja raznovrstnega vina in likerjev samo na debelo, Wholesale. vam priporoča:
Importirani starokrajski orinjevec, zabož \$10.50; krajsko tropinovico, zabož \$10.50; krajsko slivovico, zabož \$10.50; Three Star Cognac Brandy, zabož \$8.00; Sporty Gin krepčil- na pijača za staro in mlado, zabož \$9.00.
A. HORWATOV ZDRAVILNO GRENKO VINO, zabož \$5.50, kakor tudi californijski trestler in "Bourbon Whisky" i. t. d. v sodčkih od 25 galonov naprej vedno po najnižjih cenah.
Pri naročilih kojim priložite denar dobite znaten popust za kar se zaupno obrnite na
Antona Horwat,
600 N. Chicago Str. JOLIET, Illinois.

Duluth Brewing & Malting Co.
Duluth, Minn.
Vari najboljso in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX“ kakor :: tudi pivo v sodčkih. ::
FRANK TRAMPUSH,
upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

ADOLPH G. DE WILDE,
Trgovina s zganjem in likerji na debelo,
874 ISLAND AVENUE,
Milwaukee, Wis.
se priporoča slovenskim gostilnicarjem za naročbo naj- finejšega zganja, brinovca tropinovca in slivovke.

Bogata zaloga kalifornijskih vin in ogrskega grenkega vina Rostopsin.

